

**Hatten af
for THY**

THY
ØKOLOGISK
JULE REN
14.09.99

JULE NYG

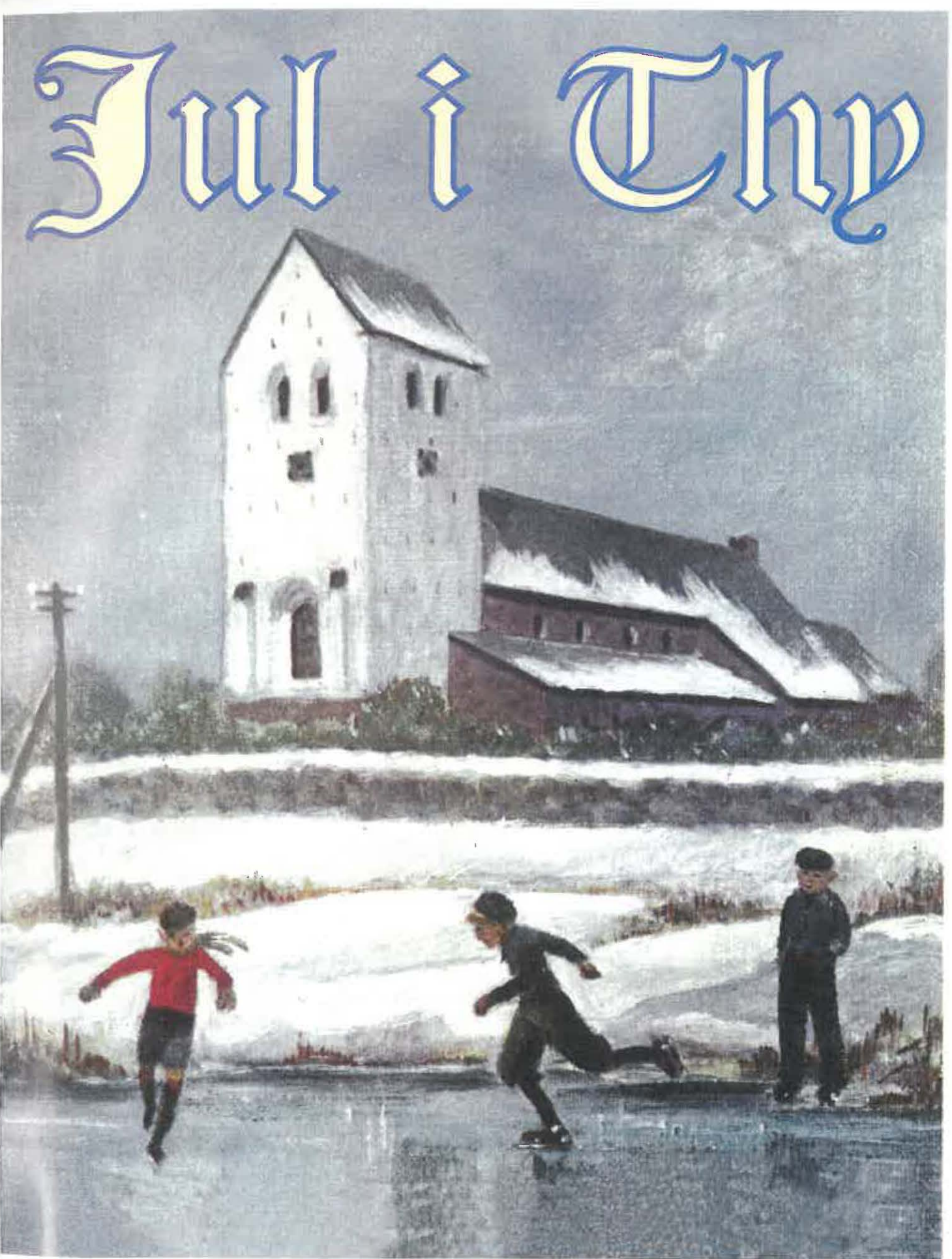
JULE BRY

Kr. 78,-

9 798785 131323

ISBN 87 85 131 350

JULI THY - 2004

74. årgang

2004

74. årgang

ÅRETS GAVE

Til alle bedsteforældre

Gave til alle børnebørn

Fil: Mit børnebarn

BørnebørnsKonto
kom ind og hør nærmere...

Sparekassen THY
Vi er ikke som de andre
www.sparthy.dk

Danmarks mest alsidige traktorprogram fra New Holland finder du hos J. Hundahl A/S

Smede- og Maskinreparering

HUNDAHL AS
BILKILDEPARKEN 7 7700 THISTED TEL. 95 11 84 00

Rigtig glædelig jul

 vestjysk BANK

JUL I THY

2004

74. ÅRGANG

UDGIVET AF
ERIK A. LAURIDSEN OG JØRGEN MILTERSEN, THISTED

Forhandles uden for Thy, Han Herred og Mors af
DBK Bog-distribution, Mimersvej 4, 4600 Køge

JUL I THY

74. ÅRGANG

Redigeret af Jørgen Miltersen, Hanstholmvej 185, Tved, 7700 Thisted. Tlf. 97 98 15 85

Indholdsfortegnelse

<i>Præstesøn fra Thy ledsagede kronprins på rejse til Færøerne</i> . . . 3	
Af Jørgen Miltersen med bidrag fra Ebba Kurtz og Bente Jønsson	
<i>Thybo blev præst ved otte kirker på Færøerne</i> 7	
Af Jørgen Miltersen	
<i>Grønne nuancer i en smuk symfoni</i> 13	
Tekst og fotos: Erik A. Lauridsen, Limfjordsvej 20, 7700 Thisted	
<i>Der var bare så dejligt ude ved Simons Bakker</i> 17	
Af Helge Visby Sørensen, Klokkebo 25, 9210 Aalborg SØ	
<i>Jens Kirk ringede tre gange efter halm</i> 25	
Af tidligere lærer i Skjoldborg, Arne Aabenhus, Solbakken 10, Gråsten	
<i>Fejede gade ved en berømt Thistedbos fødested</i> 29	
Af forfatteren Søren Sørensen, Ellekrogen 28, 2950 Vedbæk	
<i>Hvad EDB også kan føre til</i> 31	
Af Jens Eg, Enghavevej 17, 7700 Thisted	
<i>Fra det gamle album</i> 33	
<i>Det ny album</i> 55	
<i>Til læserne</i> 71	

Forsidemotiv:

Vestervig Kirke efter maleri af Asger Riber 1936

Fotos fra:

Pressefotograferne Klaus Madsen og Peter Mørk, Thisted Dagblad,
Foto-Magasinet, Tage Jensen, Erik A. Lauridsen, Ebba Kurtz, Henning Skov m. fl.

Grafisk tilrettelæggelse: Tonni Christensen

Eftertryk ikke tilladt

Wadmann

ISBN 87 85 131 350

Præstesøn fra Thy ledsagede kronprins på rejse til Færøerne

*Af Jørgen Miltersen efter oplysninger fra Ebba Kurtz
og Bente Jønsson på Jægerspris Slot.*

Da kronprins Frederik for 160 år siden besluttede at tage på en rejse til Færøerne, udtrykte han ønske om at få en præstesøn fra Thy med som ledsager. Kronprinsen blev senere Kong Frederik VII. Præstesønnen blev professor i København.

Præstesønnen Japetus blev født i 1813, da hans far, Johannes Vogelius Steenstrup, var sognepræst i Vang. Moderen var datter af den fremtrædende amtsprovst i Thisted, Christian Ehrenfried Carstensen. I 1818 blev faderen sognepræst i Hillerslev, hvor Japetus fik det meste af sin opvækst. Han var meget

Ebba Kurtz, Pilealle 16, 3600 Frederikssund, har fotograferet denne buste, der står på Vor Frue Plads foran Københavns Universitet. På stenen er sat denne indskrift:

*Japetus Steenstrup
Født den 8. marts 1813
Død den 20. juni 1897*

På Jægerspris Slot hænger J. V. Gertners maleri af Grevinde Danner og Kong Frederik VII. De opholdt sig hvert forår og efterår på Jægerspris, fortæller museumsinspektør Bente Jønsson. I foråret 2002 introducerede hun guiderne, bl. a. Ebba Kurtz, om den nye særudstilling, der handlede om Frederik VII's tur som kronprins til Færøerne i 1844, ledsaget af Japetus Steenstrup. Da Ebba Kurtz hørte, at Japetus var fra Vang i Thy, blev hun interesseret i at vide mere om, hvordan denne thybo var havnet i kronprinsens følge.

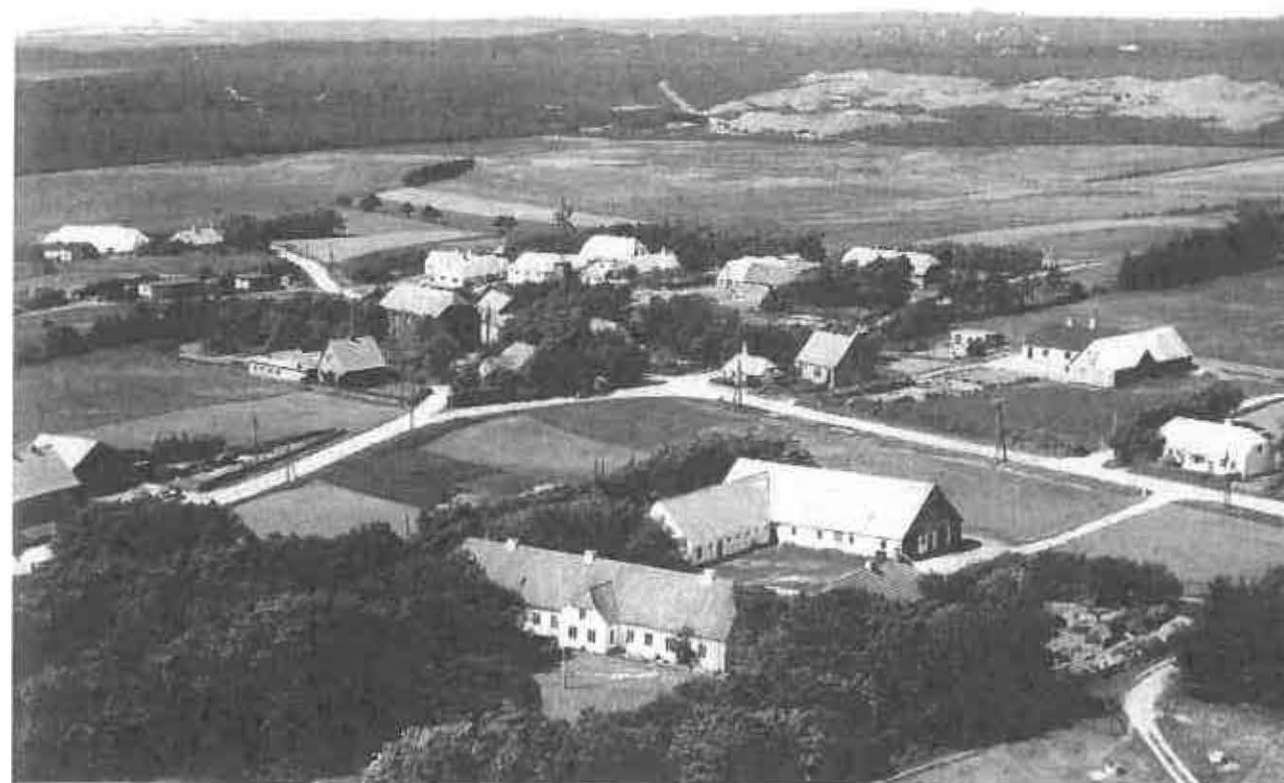
interessere i at komme ud i naturen og lærte meget af sin far.

Vejen gik over Forberedelsskolen i Thisted til Aalborg Kathedralskole i 1826. Han blev indlogeret hos »enkemadam« Kaarsberg, hvis yngste datter Margrethe han blev gift med i 1841. Fra Aalborg kom Japetus som 19-årig til København. Her traf han et medlem af familien - Laura fra Thisted. Hun var på det tidspunkt forlovet med den unge brygger J. C.

Jacobsen. Lauras mor var kusine til Japetus Steenstrups far. Laura og J. C blev gift og fik sønnen Carl, som gav navn til Carlsberg, men det er en anden historie.

Fik guldmedalje

På Københavns Universitet studerede Japetus først medicin, senere zoologi og naturvidenskab. I 1836 fik han guldmedalje for en pris-

Japetus Steenstrup blev født 1813 i præstegården i Vang. Dette billede er udlånt af Ole Bak-Jensen, Skovly i Vang. Han formoder, at det er taget først i 1950'erne - i hvert fald før 1954, da møllen blev revet ned.

opgave om forskellen mellem fuglenes træk og fiskenes vandring. I 1839 deltog han på kongelig opfordring i en rejse til Island for at undersøge svovlminer og eventuelle andre anvendelige naturprodukter.

Til Sorø Akademi

I 1841 blev Japetus Steenstrup lektor i mineralogi og botanik ved Sorø Akademi. I 1842 forsvarede han en prisopgave om tørvemoserne i Danmark, og samme år kom afhandlingen »Om Forplantning og Udvikling gennem vekslede Generationsrækker, en særegen Form for Opfostringen i de lavere Dyrklasser«. Denne afhandling gjorde ham berømt, og navnet Japetus Steenstrup kendes stadig af zoologer verden over.

Det var mens han var ansat på Sorø Akademi, at han i 1844 blev anmodet om at tage med kronprinsen til Færøerne. Rejsen omtales af museumsinspektør Bente Jønsson i et hæfte fra »Kong Frederik VII's Stiftelse på Jægerspris«. Rejsen var et officielt kongeligt besøg. Færøerne havde dengang 7000 indbyggere og var et dansk amt med en repræsentant i Stænderforsamlingen i Roskilde.

Amtmanden skrev en grindevise

Amtmanden på Færøerne, Christian Plöyen, var med kronprinsen rundt til virksomheder og overhøring i skoleklasser. Amtmanden var meget interesseret i kædedanse og skrev en grindevise på 100 vers. Den synges og danses stadig på Færøerne. Omkvædet er »Raske mænd, Grind at dræbe, er vor lyst«.

Samlede ind til kongen

Japetus Steenstrups opgave var først og fremmest at indsamle muslinger til Kong Christian VIII's enestående konkyliesamling. Med på rejsen var også maleren Frederik Theodor Kloss, der tegnede og malede undervejs. Fem store malerier, der blev et resultat af det månedlange besøg, kan i dag ses på Jægerspris Slot. Japetus Steenstrup har fået sin egen montre under et af malerierne fra Færøerne. Ved siden af en notesbog og briller ligger små æsker med havsnegle og muslingeskaller, som var bidrag til kongens konkyliesamling.

Da Japetus Steenstrup i 1845 var udnævnt til professor i zoologi ved Københavns Universitet, blev han den førende inden for den naturhistoriske forskning. Han fik lagt Det Kongelige Naturhistoriske Museum sammen

med Universitetsmuseet. Det blev til det nye Zoologisk Museum i Krystalgade.

Efter kronprinsens besøg på Færøerne blev 13 kasser med genstande til belysning af den færøske kultur sendt til København. Der befandt de sig i langt over hundrede år. Men i følge Berlingske Tidende 10. august 2002 blev en samling bestående af amtmand Plöyens 22 numre for nylig sendt tilbage til Færøerne.

Kronprins Frederik, der ønskede at få Japetus Steenstrup med på turen til Færøerne, var som 21-årig blevet gift med Kong Frederik VI's yngste datter Vilhelmine. Ægteskabet var arrangeret af kronprinsens far, Kong Christian VIII, for at sikre arvefølgen, men det gik ikke. De blev skilt i 1835. Kronprinsen blev i 1841 gift med Mariane af Mecklenburg-Strelitz, men dette ægteskab fungerede heller ikke.

Færøhætter på slottet

Kronprinsen blev Kong Frederik VII i 1848 og kom i sikker havn i 1850. Han blev »til venstre hånd« gift med en balletdanserinde fra Det Kongelige Teater, Louise Rasmussen, der kom til at hedde Grevinde Danner. Hun bidrog til, at kongen fik tilnavnet »Frederik Folkekær« og sørgede for, at der blev passet godt på kongens museale genstande. Færøhætter, der blev bragt med hjem efter turen i 1844, kan stadig ses på Jægerspris Slot.

Bente Jønsson fortæller, at Kong Frederik VII og Japetus Steenstrup mødtes flere gange senere i livet, bl. a. i forbindelse med undersøgelser af køkkenmøddinger i Ertebølle i 1850'erne. Kongen var meget interesseret i arkæologi og fulgte mange undersøgelser med stor interesse.

I Carlsbergfondets direktion

Japetus Steenstrup bevarede også forbindelsen med bryggerfamilien. Han fik indflydelse på statutterne for Carlsbergfondet og blev medlem af den første direktion. Japetus Steenstrup døde i 1897 og blev som så mange andre store mænd begravet på Assistens Kirkegård.

Ebba Kurtz ved gården »Østerlund«, Vorupørvej 86 i Hundborg. Hun overtog gården i 1979 efter sine forældre og ejer den i dag sammen med sin mand, Jørgen Kurtz, der er født i Berlin. Ebba Marie Midholm Madsen, gift Kurtz, er ældste datter af Johanne Agnete Madsen, født Midholm, og Alfred Madsen, født i »Udemark«, Vorupørvej 268.

Thybo blev præst ved otte kirker på Færøerne

Af Jørgen Miltersen

»Norröna« sejler fra Hanstholm ved ottetiden lørdag aften. Mandag morgen lægger færgen til kaj over for Told & Skat i Torshavn. I et spændende landskab har Færøpræsten fra Thy, Mogens Tilsted Christensen, sin gerning. Han er præst ved 8 kirker og bor i præstegården i Hvalvik 40 km fra Torshavn.

Præstegården i Hvalvik er en stor, rød træbygning omgærdet med plankeværk oven på en sokkel af sten. Præsten er fra Nors. Præstefruen fra Vildbjerg. De har god plads. Omkring 300 kvadratmeter med værelser til gæster.

- I stueetagen har vi fire værelser, badeværelser, præstekontor, stor venteforgang, spisestue, spisekøkken og en stor opholdsstue. I underetagen garage, hobbyrum, forgang, gæsteværelse, vaskerum med bad, fyrrum og forgang. Endvidere har vi et hønsehus, og så hører der til præstegården et tørrehus, hvor fisk og kød kan hænges til tørre.

Mogens Tilsted Christensens forældre, Margrethe Tilsted og Jens Christensen, havde frisørforretning lige over for købmanden i Nors. Mogens gik i den lille skole ved Nors Møllevej hos lærer Bach. Efter eksamen i Thisted kom han i lære hos købmand Chr.

Sognepræst Mogens Tilsted Christensen i en stue i præstegården i Hvalvik

Tandrup på hjørnet af Møllevej og J. P. Jacobsensgade.

Mogens havde lyst til at lære mere. Efter fire år hos købmand Tandrup i Thisted tog han til Århus, kom på Købmandsskolen og sluttede med at tage HH. (Højere Handelseksamen). Derefter blev han repræsentant for Brødrene Hansen i Thisted og solgte gaveartikler. Så fik han lyst til at handle med ejendomme, tog eksamen som ejendomsmægler og oprettede et ejendomsselskab, der bl. a. stod for opførelse af sommerhuse, for eksempel Kobbeltsti og Clemensti i Klitmøller.

Men endnu var han ikke kommet på sin rette hylde. En femårig datters død ved en trafikulykke gav ham en religiøs påvirkning. Han kom på Bibelskolen i Brande, og så skete der noget.

Et kors på himlen

- Da jeg en aften var ude at gå en tur i Århus, så jeg pludselig et lysglimt og et lysende kors på himlen. Det satte tankerne i gang. Korset blev drivkraften. Jeg begyndte at studere teologi på Århus Universitet. For at tjene til studierne solgte jeg altervin fra Israel og tegnede abonnenter til Kristeligt Dagblad.

Jeg havde håbet af blive teologisk kandidat så tidligt, at jeg kunne komme til at efterfølge Immanuel Olesen, når han som 70-årig skulle gå af fra juni 1998, men det nåede jeg ikke. I stedet blev Henning Sørensen den nye sognepræst i Nors-Tved.

Jeg holdt en pause i studierne 1996-98 og tog derefter fat på anden del. Jeg gik på Pastorseminariet i Århus og kom i praktik i Viborg Domkirke.

Der er så dejligt...

Da jeg i 2002 var blevet teologisk kandidat i en alder af 58 år, skulle jeg til at se mig om efter en stilling.

Der er så dejligt oppe på Færøerne, fortalte en svoger, og da jeg så i Præsteforeningens blad, at en stilling på Nordre Strøøm var

ledig, ringede jeg til biskoppen i Torshavn for at snakke med ham om mulighederne.

Det var et stort pastorat med tre præster til 8 kirker. Vi var fire ansøgere, der blev udtaget til prøveprædiken, deriblandt en ung færøsk præst. I marts 2003 holdt jeg prøveprædiken i den smukke ottekantede kirke i Haldarsvik. Da menighedsrådene skulle tage stilling, stemte et stort flertal på 35 af 49 på mig.

- Hvorfor blev du foretrukket?

- Jeg tror, det var fordi jeg er en moden mand - og så må jeg have holdt en god prædiken. Kirkeministeriet udnævnte mig til sognepræst for otte sogne fra 1. maj 2003, men på grund af strejke blev indsættelsen udsat til 6. juli. Indsættelsen blev foretaget af biskop Hans Jacob Joensen, og så tog min kone Anna og jeg bolig i præstegården i Hvalvik.

Kendt fra Barbara-filmen

En af de andre kirker ligger i Kollefjord, som er kendt fra filmatiseringen af Jørgen-Frantz Jacobsens roman »Barbara«. De øvrige kirker er Hosvik, Kvivik, Vestmanna, Saksun, Haldorsvik og Tjørnuvik. Bygderne har mellem 200 og 1500 indbyggere. Den største er Vestmanna.

- Hvor mange mennesker bor der i pastoratet?

- Omkring 3700, og de er flittige kirkegængere. Gennemsnitligt kommer der over 10 procent til gudstjenesterne. Det vil sige, at vi som regel er mellem 40 og 80. Når der er barnedåb eller begravelse, er tilstrømningen særlig stor. Da kommer der op imod ca. 150.

Sammenkomster i forbindelse med begravelser her i Hvalvik holdes som regel i Bygdehuset, der har plads til et par hundrede. Ved begravelser gøres der meget ud af ceremonierne.

Hvis døden er indtrådt på sygehuset i Torshavn, er der først »udsyngning« fra sygehusekapel med deltagelse af omkring 50. Så køres den afdøde til sit hjem, hvor naboer er mødt op for at deltage i en ny »syngning« uden for hjemmet. Så køres den afdøde til bygdens kirke, hvor der holdes en andagt, som regel aftenen før begravelsen. Rustvogne

Hvalvik kirke er den ældste af de typiske sorte trækirker tækket med græstørv. Den er fra 1829.

anvendes ikke. Et familiemedlem møder op med en almindelig varevogn.

Intim stemning i julekirken

- Hvordan forløber juleaften?

- Som i Danmark er der stor tilstrømning. Vor første jul på Færøerne var en stor oplevelse. Kirken i Hvalvik fra 1829 er den ældste af de otte kirker i pastoratet og den ældste rene trækirke på Færøerne. Den er tækket med græstørv og er en hyggelig kirke. Den må siges at være en rigtig »julekirke«. Alt elek-

trisk lys er slukket under hele julegudstjenesten. I stedet tændes levende julelys. Det giver en intim stemning som god optakt til julen i de enkelte hjem.

Mogens Tilsted Christensen kigger over på sin ægtefælle, der sidder i en behagelig stol i et hjørne og nyder udsigten, og så indskyder han:

- En kone er uundværlig i en præstegård!

Anna Christensen fra Vildbjerg er diakonisseuddannet sygeplejerske fra Sct. Lukasstiftelsen i København. Endvidere har hun taget en lægmandsuddannelse i Århus som teolog. Hun har bl.a. virket som hjemmesygeplejer-

Præstegården i Hvalvik ligger kun 100 m fra kirken. Mogens Tilsted Christensen og hans kone har ca. 300 kvm at råde over.

ske i Danmark, men på Færøerne har hun nok at gøre med at være præstekone, med at være værtinde i hjemmet, med at være ved præstens side ved gudstjenester og andre hel- lige handlinger.

Den gode præstekone

Hun sidder også parat på en stol i køkkenet, når præsten før søndagen kommer for at holde generalprøve på sin prædiken. Som lægmandsteolog og diakonisse har hun en

solid baggrund for at give sin mand gode råd.

- Det er en stor fordel at have en god kone, som ikke blot holder huset i fin orden, men også er parat til at træde hjælpende til i det daglige, fremhæver præsten. Mange ringer, og mange kommer på besøg. Kirkebøger skal findes frem, så nye navne kan blive ført ind. Færøske navne er vanskelige for dem, der ikke er vokset op på øerne, og det kan være nødvendigt at tage en ordbog til hjælp. Færingerne kan tale dansk, men når de snakker indbyrdes på færøsk, er det ikke let at forstå dem. I skolen lærer børnene både dansk og engelsk.

Gudstjenesten forløber lidt anderledes end i Danmark, hvor præsten efter højmessetraditionen som regel først læser en tekst fra Det Gamle Testamente, en epistel eller lektie fra Det Nye Testamente og dagens evangelietekst. Her på Færøerne er der tradition for, at præsten læser to evangelietekster, fra både 1. og 2. tekstrække foruden epistelteksen fra den tekstrække, der hører til dagen i kirkeåret.

Først skrifter man

Nadveren foreløber lidt forskelligt. I Kvivik indbydes der for eksempel ti minutter før gudstjenesten til skriftemål med håndspåleggelse. Folk gør sig rede hjemmefra og indstiller sig på, hvilke synder de skal have gjort op med. Hver enkelt får tilsagt sine synders forladelse. I slutningen af gudstjenesten er der almindeligt nadverbord.

I nogle kirker har man bevaret en meget gammel skik, hvorefter den, der har modtaget den hellige nadver nejer/bukker tre gange vendt mod alteret som tak til Gud.

Når der er barnedåb møder 6-8 faddere som regel op. Efter dåben er der i alle kirker tradition for, at der »ofres«. Ved denne ceremoni går fadderne op til alteret, til døbefonten, til degnens stol og til organistens bænk for at lægge penge, der er pakket ind i sølvpapir med bånd om. Denne gamle skik er bevaret i bygderne, men inde i Torshavn er man ved at gå fra den.

- Bliver konfirmanderne undervist i præstegården?

- Nej, vi har ikke nogen egentlig konfirmandstue. Jeg underviser konfirmanderne i Missionshuset. Endvidere underviser jeg nogle gange på Heimamissionens hovedcenter, der ligger her i pastoratet. Engang var det alle de færøske søndagsskolelærere, jeg underviste. Der kommer også andre og højt kvalificerede lærere fra Danmark, Norge, Sverige eller Scotland. Jeg har undervist i »De Ti Bud« og Efeserbrevet det første år. Det var en interessant opgave. Mange stillede spørgsmål.

Denne samtale med Færøpræsten fra Nors finder sted nogle uger før færingernes store

festdag, Sct. Olai. Mogens Tilsted Christensen fortæller:

Sct. Olai

- Ved Olai-dagen i år er jeg af biskoppen blevet udpeget til at forestå gudstjenesten på dansk i Domkirken i Torshavn. Det er en halv snes år siden, at en dansk præst har haft denne opgave, og det er vist aldrig før sket, at en thybo har medvirket ved denne særlige og festlige gudstjeneste.

Sct. Olai er siden den katolske tid blevet fejret på Færøerne til minde om Olav den Hellige af Norge. Ved kristendommens indførelse blev Kong Olav beskytter af de kristne i både Norge og de norske »skatlande«, herunder Færøerne. Kong Olav faldt i slaget ved Stiklestad den 29. juli 1030.

Optog gennem byen

I Torshavn begynder festlighederne allerede om eftermiddagen den 28. juli Færing fra nær og fjern strømmer til byen. Et optog går gennem byen med ryttere i spidsen til pladsen foran Lagtingshuset. Her afvikles en række sportskonkurrencer. Festklædte mennesker går gennem byen, hilser på venner og bekendte.

Højdepunktet er selve Olai-dagen den 29. Fra Lagtinget går landsstyrets medlemmer, øernes præster, de højeste embedsmænd og mange andre til festgudstjenesten i Domkirken. Udenfor er der korsang.

Hele byen i høj stemning

Efter gudstjenesten går alle til Lagtingsbygningen. Lagmanden holder åbningstale, og det markerer indledningen til et nyt parlamentarisk år. Hele byen er i høj stemning. Dansen går både ude og inde. Nye venskaber opstår og gamle fornyes. Ved midnatstid er det slut. Da samles alle til fællessang midt i byen. Det er en manifestation af et fællesskab,

som man ikke oplever noget andet sted i verden.

På en måde har Olav den Hellige også haft indflydelse på kristenheden i Thy. Sankt Thøger var kapellan hos kongen. Da Olav blev dræbt ved Stiklestad, ville Thøger hjem til Sydtysskland, men skibet, han sejlede med, strandede ud for Vestervig. Da Thøger kom i land, lagde han sig til at sove, og på det sted sprang en kilde frem i følge legenden. Mange kom for at blive helbredt ved kilden. Den kan stadig ses på den gamle kirkegård, hvor Thøger blev begravet, men i 1117 blev han skrinlagt i Klosterkirken.

Præstefruen begynder at røre på sig henne i hjørnet. Hun synes måske, at nu kan det snart være nok.

Men endnu et spørgsmål til Mogens Tilsted Christensen:

- Vil du fortsætte som præst på Færøerne, indtil du skal gå af. Du kan jo blive ved, til du bliver 70. Så er vi fremme ved den 10. juli 2014?

Svaret kommer fra præstefruen henne i hjørnet:

- Jeg tror, at vi inden den tid vil længes for meget hjem til børn og børnebørn.

Hvalvik kirke er én af de kirker, som er præget af en fornemt udskåret korvæg.

Landskabet er præget af utallige grønne nuancer. Billedet er fra naturhavnen i den lille bygd Gjøgv.

Grønne nuancer i en smuk symfoni

Tekst og foto: Erik A. Lauridsen

Få uger efter, at Jørgen Miltersen havde talt med Mogens Tilsted Christensen, havde min kone Anna og jeg besluttet at rejse med »Nor-röna« til Færøerne. Da var Færøpræsten og hans kone Anna taget på ferie i Danmark, så vi havde ikke mulighed for at besøge dem i Hvalvik, men vi standsede op, så nærmere på kirken og præstegården og fotograferede dem begge.

Det lykkedes at komme ind i den gamle, græstørvstækkede kirke, som ligger kun hundrede meter fra præstegården. Vi traf den ene

af kirkens to organister, som lånte os nøglen.

Hvalvik Kirke er den ældste af de tilbageværende 10 sorte trækirker af denne type med småsprossede hvide vinduer og græstørv på taget. Den blev bygget omkring 1829 og indvendig består konstruktionen af ubehandlet træ. Det er et beskedent hus, som ikke er meget større end bygdens øvrige huse, dog med plads til ca 100 personer og med finere detaljer. Hver detalje har sin egen profil eller udskæring. Korvæggen, den åbne væg mellem skib og kor, har fået den flotteste

I rundkirken i Haldarsvik holdt Mogens Tilsted Christensen prøveprædiken den 9. marts 2003.

behandling. De udskårne symbolske billedmotiver i tremmerne forestiller timeglas, hjerter, kors og livets træ. Man ser at håndværkerne har udfoldet al deres kunnen. Desværre er det vanskeligt at overskue hele kirkerummet på én gang, da rummets konstruktion af tværbjælker spærrer for udsynet. Altertavlen forestiller helbredelsen af den lamme i Kapernaum.

Til Haldarsvik

Fra Hvalvik kørte vi mod den ottekantede kirke i Haldarsvik, hvor Mogens Tilsted Christensen holdt prøveprædiken i 2003.

Landskabet er fuldstændig anderledes end landskabet i det sydlige Danmark. Ingen træer, ingen gårde, som ligger spredt ud i landskabet – kun skrånende fjelde, som viser

utallige grønne nuancer i en meget smuk symfoni. Færøerne er lagdelte og som regel i lag, der er sunket til den ene side og hævet til den anden. Således også her. Vi kører nordpå med fjorden Sundini på vor højre side. Fjorden som skiller de to øer Strømø og Østerø. Det smalle sund ligner en floddal, og her ligger, foruden Hvalvik og Haldarsvik også de fredfyldte og beskyttede bygder Kollafjærdur og Hosvik. Vi ved, at går vi op i fjeldet ad de skrånende sider, vil vi på den modsatte side stå overfor lodrette klipper, som falder ned til havoverfladen i et lodret fald, nogle steder op til 600 m.

Efter kun et par km ser vi en flot bro, som fører over fjorden til Østerø. Færingerne er meget stolte af denne bro og siger selv, at de er de eneste som har en bro, der fører over Atlanterhavet. På grund af den smalle passage dannes der fascinerende strømhvirvler

under broen, når tidevandsstrømmen er stærk.

Det højeste vandfald

Videre nordpå. Inden længe passerer vi Fossa, det højeste vandfald på Færøerne. Fossa har et fald på 140 m ned over adskillige stenede klippekanter og ud i havet. Denne bjerg-elv har tilløb fra mange små bække og åer og forbindelse til en sø på fjeldets top. Lidt nord herfor dukker så pludselig Haldarsvik op. Bygden ligger som en klynge huse rundt om en lille vig, og markerne på de stejle skråninger er bygget i terrasser over bygden. Midt i byen ser vi den ottekantede kirke, som vi skal forsøge at navigere vor Opel i nærheden af. Det lykkes også, selv om der ikke er meget plads til biler.

»Norrøna« ved kajen i Torshavn. I forgrunden Lagtingets gamle græstørstækkede administrationsbygninger, der ikke syner meget i forhold til den store færge.

Kirkjubœur, som er beliggende ca. 15 km syd for Thorshavn, var i middelalderen Færøernes gejstlige og kulturelle centrum. Her boede biskoppen indtil reformationen, da bispedømmet blev nedlagt. Den berømte norske kong Sverre voksede op her på Kirkjubœur. Den gamle ruin af Sankt Magnus domkirke fra ca 1300-tallet kan ikke ses på billedet, men man ser den nuværende sognekirke, som man mener er ældre end domkirken, og er den eneste middelalderkirke, som stadig er i brug på Færøerne. Man mener, at den blev viet til Jomfru Maria og Sankt Olav.

Da vi nærmer os kirken og går over en lille fossende elv, er en flok børn i gang med at luge ukrudt væk fra broen over elven og stien hen til den smukke kirke. Vi hilser på flokken af børn, men ingen ved, hvem der ligger inde med nøglen til kirken. Så ind i kirken kommer vi ikke. Vi ville ellers gerne have set kirkens nye altertavle, som er udført af kunstmaleren Torbjørn Olsen. Den forestiller den hellige nadver, hvor Jesus og apostlene er malet med nulevende velkendte færingers ansigtstræk.

Fra Haldarsvik kørte vi tilbage til Torshavn. Vi boede på Hotel Føroyar, indtil vi skulle videre med »Norröna«. Vi skulle videre til Island og tog med til Seydisfjord på Islands østkyst. Nye og spændende landskaber lå forude. Vi havde hos Smiril Line købt en rundtur i egen bil med faste hotel-indkvarteringer. Vi boede på meget forskellige steder, men alle på et niveau, som vi var godt tilfredse med. Vi fik talt med mange forskellige mennesker og beundrede den særprægede natur, som for os var uhyre fremmedartet. Her tænker jeg især

på de uendelige lavamarker – nogle steder helt sorte og golde – andre steder bevokset med forskellige mosser og lavararter. De varme kilder og de springende geysere (bl. a. Stokur) var også meget, meget spændende.

Undervejs øen rundt var vi i Reykjavik, hvor vi bl. a. besøgte Hallgrímskirken og deltog i søndagens højmesse. Efter en uge var vi torsdag tilbage i Seydisfjord og var klar til igen at indlogere os i en god udvendig kahyt. Det var spændende at sejle ind mellem øerne under tilbageturen til Torshavn. Under sejladsen videre frem mod Hanstholm, lagde vi til kaj i Lerwick på Shetlandsøerne. Senere kom vi meget tæt på flere boreplatforme.

Lørdag eftermiddag den 24. juli ved godt firetiden var vi tilbage i Hanstholm, og hvem stod på kajen og ventede på at kunne køre ombord: Færøpræsten og hans kone. De skulle med »Norröna« tilbage til Torshavn. De skulle hjem til de store festligheder på Olaidagen, og præsten skulle forberede sig på at prædike i domkirken.

Der var bare så dejligt ude ved Simons Bakker

Af Helge Visby Sørensen

Ældre thistedboere vil vide, hvad der gemmer sig bag navnet »Simons Bakker«. Jeg erindrer det som et dejligt terræn, hvor vi kunne bade. I min erindring står en ganske bestemt sommerdag, da jeg meget modstræbende lod mig forstyrre i min leg, fordi vi skulle derud, og lige så modstræbende var

jeg, da vi skulle hjem igen, for der var bare så dejligt derude.

Da jeg senere genså Simons Bakker, var gensynet bestemt ikke hjerteligt. Historiens hjul havde drejet nogle vilde omgange. Under besættelsen 1940-45 tog tyskerne bakkerne i besiddelse og fik opført »Fliegerhorst«. Efter

Helge Visby Sørensen, født 1932 i Lillegade i Thisted, søn af Bengta og Jens Visby Sørensen. Familien boede derefter i Nørregade, hvor hestehandler Kjær drev forretning, senere Havnegade 12 og sidst Vestergade 44, der blev revet ned i forbindelse med udvidelsen af Møllevej. Helge Visby Sørensen var i typograflære på Thisted Amts Tidende 1949-1954, kom på Den Grafiske Højskole, var derefter faktor i Rønne på Bornholm og fra 1970 til 2002 selvstændig bogtrykker i Aalborg.

befrielsen rykkede Nordjyske CF-Kolonne ind i de barakker, tyskerne havde fået opført. Den 4. maj 1954 på min 22 års fødselsdag mødte jeg som indkaldt til kolonnen. Om formiddagen havde jeg genoptaget barberingen efter to års pause. At stille med fuldsæg ville ikke være nogen god ide, når man skulle have gasmaske på.

Lange dage

Det lovmæssige grundlag for CF-korpset var Civilforsvarsloven af 1949. Korpset var en

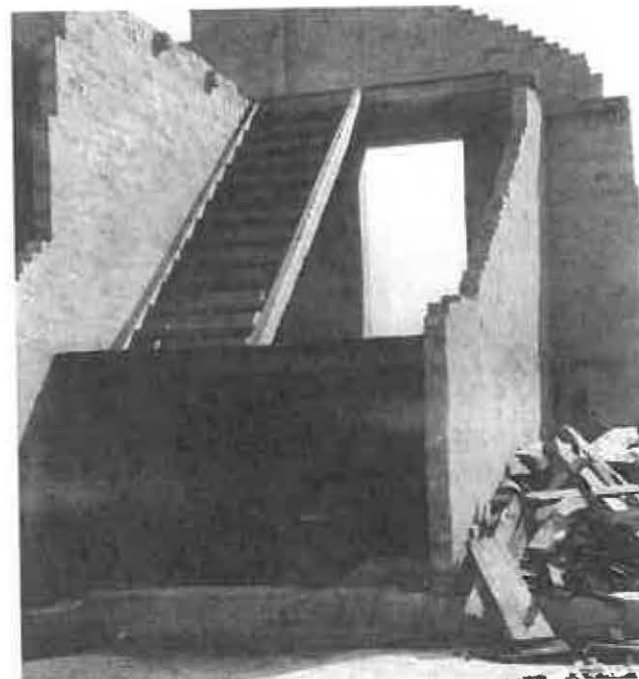
videreudvikling af CBU-kolonnerne. Vi var en del, der selv havde valgt denne form for værnepligt, da vi var på session, men alligevel bredte der sig en vis skuffelse over den daglige tjeneste. Start kl. 6 om morgenen og retræte kl. 22 var lige noget, man skulle vænne sig til.

Vi havde en del eksercits, men det måtte det ikke hedde. I stedet blev det kaldt »kommando- og bevægelsesøvelser«. Nødvendigtvis måtte der regler til, hvor så mange skulle færdes, og ordrer skulle følges. Jeg var nr. 18 i første deling og hørte gang på gang denne svada:

»De tilhører første brigades første kolonnes første sektionens første deling. Det forpligter«.

Der måtte galgenhumor til. Nogle af os kunne citere Johan Herman Wessel:

*Han åd og drak, var aldrig glad,
hans støvehæle gik han skæve.
Han ingenting bestille gad,
til sidst han gad ej heller leve.*

Nordjyske CF-Kolonnes øvelsesruin i Dragsbæk i 1954, da Helge Visby Sørensen på sin 22 års fødselsdag mødte for at aftjene sin værnepligt.

CF'erne i aktion mens mange ungskuedeltagere ser til i baggrunden. De er ved at få en betonblok ud af lastbilen for derefter at bearbejde den med luftværktøj.

Vi sled godt på støvlerne, og 12 måneder måtte da være til at overse, men vi var nogle stykker, der blev klogere. Det var med henvisning til loven muligt at udpege såkaldt egnede til videre uddannelse som befalingsmænd. Vi blev udpeget til delingsføreruddannelse og dermed til tjeneste i to år. Efter nogle formanende ord fra »kolonnefar« om farerne i København drog vi til Bernstorff Slot i Gentofte.

Tre vinkler på ærmet

Nu stod ikke blot brand og redning på programmet. Signaltjeneste, motorlære, pumpe- og vandledningslære og kommandoføring skulle der også til, før vi kunne få tre vinkler på ærmet. Efter eksamen søgte jeg tilbage til Dragsbæk, selv om Simons Bakker ikke var, hvad de havde været, men jeg kom i stedet til Haderslev i foråret 1955.

Derfra søgte jeg efter tre måneders tjeneste atter ind til Bernstorff Slot for at blive uddannet til befalingsmand af reserven. Det ville

Da der i 1954 var Ungskue i Thisted for andet år i træk, gav Nordjyske CF-Kolonne opvisning i en redningsaktion på Ungskuepladsen.

give den lange tjenestetid mere indhold. På programmet stod nu fag som Internationale Organisationer, rets- og straffeforhold og føring af en CF-kolonne - en ret stor størrelse mandskabsmæssigt og med et hav af køretøjer. Vi gennemgik kurser i ABC-krigsførelse, brobygning, landminer og sprængning. Vi havde et hav af lærere fra ingeniørtropperne. Sprængningstjeneste kunne senere anvendes i mange sammenhænge, og vi fik i farten også vink om, hvordan vi skulle ordne jernbaneskiner. Det var jo kun 10 år efter afslutningen på besættelsen og Anden Verdenskrig.

Med al den lærdom i tornysteret vendte jeg i foråret 1956 tilbage til Dragsbæk. Som menig havde jeg gjort tjeneste i sektion A. Nu kom jeg til tjeneste i sektion B. I terrænbordslokalet forsøgte jeg at give et indblik i, hvad der kunne ske. Brandslukning har jeg kun deltaget i en enkelte gang. Det var en hede- og skovbrand. Brandslukning er formentlig stadig en fornem disciplin i korpset. Min karriere toppede som operationsofficer i 2. Storkøbenhavnske CF-kolonne, der var en mobiliseringsenhed.

Jeg sluttede, hvor jeg begyndte - i Dragsbæk. To af mine bedste år var gået - fra jeg var 22 til jeg var 24. Mange sjove og interessante mennesker lærte jeg at kende. Man bliver selskabsmenneske under sådanne forhold, hvor man kun kortvarigt er alene. To år kan være lang tid, men der var en sidegevinst, ja, jeg vil snarere sige en hovedgevinst.

I kø med sygeplejeelev

I min første Bernstorff-tid hændte det en aften, at en kammerat og jeg havde planlagt at overvære Holiday On Ice i KB-Hallen. Nattegn havde jeg søgt og fået. Der var lang kø uden for. I køen befandt sig to sygeplejeelever fra Bispebjerg, og vi faldt i snak med dem.

Vi fik ikke set isshow'et, fordi der var udsolgt, men det udviklede sig alligevel helt fint. Den ene af pigerne, Anna Marie, blev jeg to år senere gift med. Det holdt til døden og skilte for ni år siden. Det blev til to sønner og seks børnebørn. På denne baggrund blev mine to CF-år de to bedste.

Afgangsklassen på trappen foran Bernstorff Slot, hvor de kongelige tidligere blev fotograferet mange gange. Nr. 2 fra venstre i bageste række er Helge Visby Sørensen. Foto: Militærfotograf Kaj Baltzer-sen.

Esther og Viggo Vestergaard lagde stuer og kaffe til

Jens Jørgen Bangsgaard på besøg i Doverodde Købmandsgård og hos digteren i kjole og hvidt og gummistøvler

I de lune sommeraftener i mine unge dage cyklede min far og jeg ofte til Doverodde for at bade. Vi satte vore cykler op ad et ældgammelt bøgetræ, der spejlede sin top i bølgen blå, og så sprang vi i vandet. Det var ufarligt selv for en lille deng, for der var ikke ret dybt.

Fra mit fødesogn Hurup kom vi cyklende til Doverodde, hvor der i 1847 var opført en stor købmandsgård, men da havde der i flere hundrede år været en handelsplads på stedet. Dæmningen over til Boddum blev bygget i 1869. Derved opstod Dover Kil. I 1887, helt præcist den 11. oktober, åbnede Doverodde Andelsmejeri. Det eksisterede til 1970. Så skulle landmændene til at levere mælk til Andelsmejeriet »Frem« i Hurup, men det blev en kort fornøjelse, for i januar 1991 lukkede »Frem«. Med den gamle Doverodde Kro fra 1848 gik det sådan, at den i 1956 ophørte med at være kro.

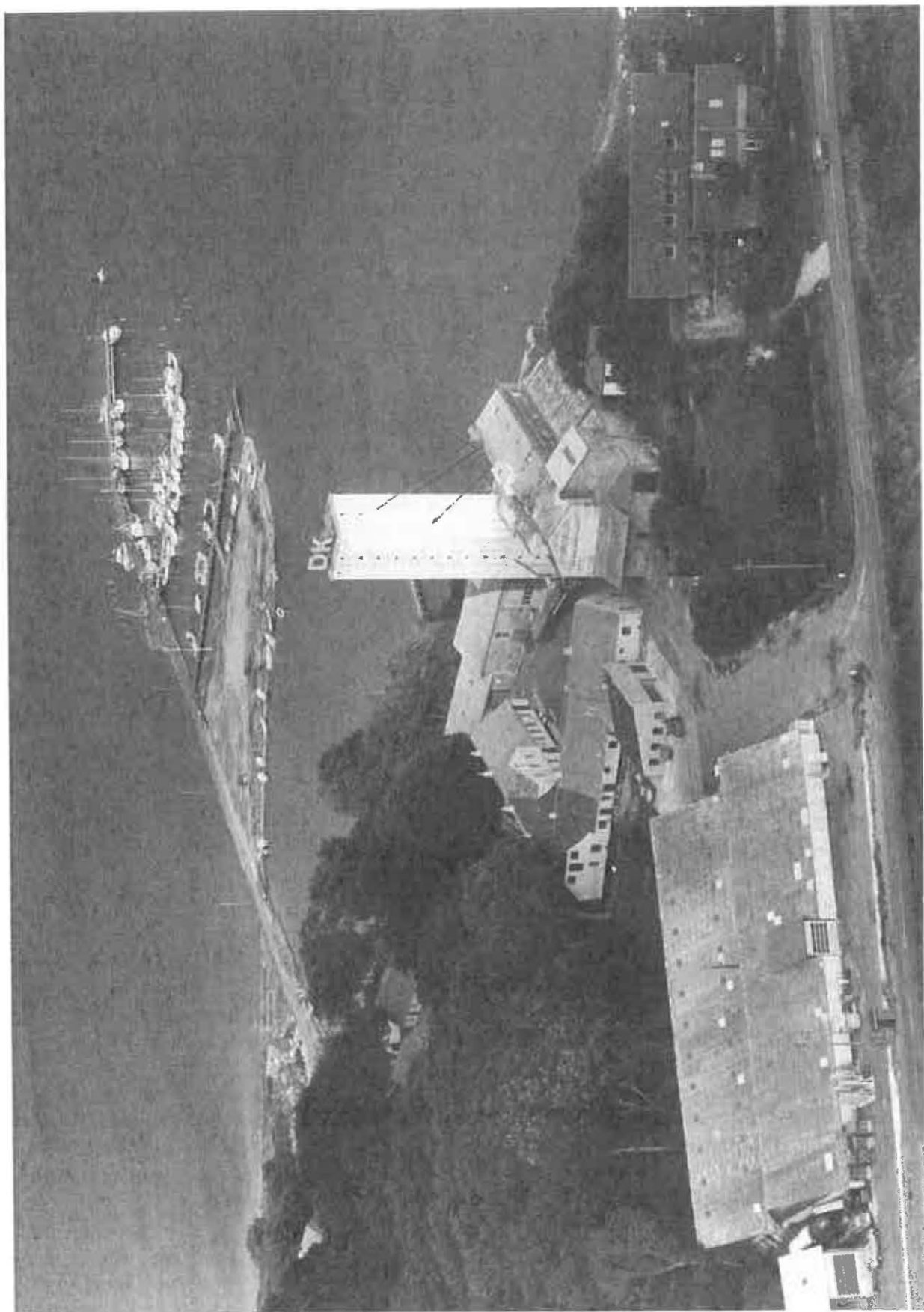
Med Købmandsgården skete der også noget. Samtidig med, at direktør V. J. Vestergaard trak sig tilbage i 1977, fusionerede Doverodde Købmandsgård med Aalborgfir-

maet Peder P. Hedegaard. V. J. Vestergaard fortsatte dog som bestyrelsesformand for det nye selskab. Ved et mageskifte overtog det landsdækkende firma KFK (Korn- og Foderstof Kompagniet) forretningen og drev den, indtil et nyt aktieselskab overtog den gamle købmandsgård i 1993 og banede vej for »Limfjordscentret«.

I den gamle direktørbolig er indrettet restaurant, en lagerbygning er fjernet, men det gamle pakhús fra 1854 er sat flot i stand og indrettet til udstillinger. Den høje kornsilo på 42 meter er også udnyttet til udstillinger, og fra toppen er der en flot udsigt over store dele af Sydthy og over til Mors.

I årene 1950-60 blev der holdt mange folkelige og politiske møder i Doverodde. De fandt sted i den store have bag ved direktørboligen. I dårligt vejr blev møderne flyttet til den nu nedrevne bygning.

Også det politiske ungdomsarbejde nød godt af direktør Vestergaards helhjertede indsats. Direktøren og hans kone Esther lagde egne stuer og kaffe til, når bestyrelsen mød-

Dette billede af det 42 meter høje tårn i Doverodde er taget før 1988 af Thisted Dagblads daværende pressefotograf Tage Jensen. En del af bygningerne blev senere revet ned.

tes. Der var også kulturelle oplevelser at hente i Doverodde, og jeg tænker tilbage på den store betydning, de to mennesker i Doverodde Købmandsgård fik for egnens udvikling.

Ikke blot Doverodde blev forandret. I det tidligere mejeri i Hurup er der blevet møbel-forretning, og adskillige landbrugsejendomme er blevet til lystgårde. Til gengæld er flere gårde blevet meget større, og sådan er det gået i mange sogne. Thybanen, der blev anlagt i 1882, blev ikke en fordel for Doverodde Købmandshandel, og nedturen tog fart, da mejeriet blev nedlagt. Den gamle kro i Ydby gik det også ud over, og den ny kro ved jernbanestationen måtte lukke som kro den 1. februar 1989. Jernbanestationen i Ydby blev fra 1. maj 1968 degraderet til et »trinbræt«.

Til Ydby er knyttet navnet Hans Bakgaard. Da han ikke havde succes som operasanger i Amerika, vendte han hjem og blev hjemstavnsdigter, naturelsker og jæger. I efteråret 1971 besøgte min far, min kone og jeg Hans Bakgaard i »Røverreden« i bakkerne på kanten af Ydby Hede. Han modtog os i sin digterhule iført en festlig påklædning: kjole og hvidt og et par langt fra rene gummistøvler

med flænger i, så de slubrede for hvert et skridt han tog. Med barnlig iver forklarede han og viste os rundt i sin »rede«. Kjolesættet var medtaget, men den gamle digter virkede ikke spor nedslidt. Vi skulle have kaffe, men ville hellere have haft et glas fra én af hans mange flasker. Hans renlighed virkede ikke overbevisende, og hans opvask kunne der herske tvivl om.

Hans Bakgaard var født 15. november 1891 på Brændgård tæt ved Ydby Plantage som den ældste i en børneflokk på seks. Han var lige fyldt 80, da vi besøgte ham. Huset flød med buketter, flasker og telegrammer. Efter lang tids søgen fandt han et billede af sig selv, omgivet af blomster og vinflasker. Han skrev bag på billedet, som min kone Bodil skulle have: »Skjønne Pige«.

Senere modtog jeg et signeret eksemplar af hans digtsamling. Den hed blot »Digte« med undertitlen »Hun døde - jeg blev drømmer«. Undertitlen hentyder til ulykkelig kærlighed i de unge år. Denne affære kastede en melankolsk skygge over hans fremtræden. Fra litteraturen ved vi, at ulykkelig kærlighed har affødt mere lyrik end lykkelig kærlighed. Når

Esther og Viggo Vestergaard 1977.

man læser hans digte og naturbeskrivelser, skal man helst glemme det svulmende, næsten patetiske tonefald.

På digtsamlingens titelblad havde han med sirlig gammelmandsskrift skrevet denne dedikation:

*Til Jens Jørgen Bangsgaard!
En dejlig Stjerne paa min Vej,
der lyser dejligt op for mig.
Og denne Stjerne det er dig.*

1971 Din hengivne Hans Bakgaard.

Et fast programpunkt hver sommer var i mange år Hans Bakgaards Hjemstavnskoncerter på festpladsen i Ydby Plantage. Disse folkefester trak mange mennesker til, først og fremmest hans store beundrerskare, men der kom også mange blot for at se en »rigtig dig-

Hans Bakgaard i kjole og hvidt.

ter«. Den gamle soled sig i det store bifald, og det satte stemningen i vejret, at han optrådte i kjole og hvidt.

Engang blev han spurgt, hvorfor han optrådte i denne påklædning. Han svarede: »Det skylder man sit publikum«. Nu er hans »kjole og hvidt« kommet på museum - på Limfjordscentret i Doverodde.

Et år efter vort besøg i »Røverredan« døde den gamle digter 29. december 1972 på Vestervig Sygehus. Få dage efter blev han begravet på Ydby Kirkegård midt i den egn, der havde været hans baggrund.

»Denne enorme udsigt, som han selv sagde. Denne udsigt, som var ham en daglig inspiration, når han som digter gik i gang med at beskrive naturen, tanker, som skulle nedfældes på papiret«, skriver Jens Rytter fra Venø i en portrætskitse af hjemstavnsdigteren.

Hvad vil være mere passende end at runde af med at citere fra hans egen indledning til »Ræven fra Boddum Bæk« - hans ubestridt største succes:

»Dejligt var der, hvor han (ræven Toby) var født. Han var kommet til verden i en storslået egn, hvor frodige marker ofte skifter med fyr, gran og rørskove, enge, vejler, kær og drømmende heder, hvor stolte kæmpehøje og dybe slidte hulveje nynnere deres tyste sang om slægter, der kom og gik. Graven, hvor han var født, ligger på sydsiden af en høj bakke i Jens Diderikssens Plantage, godt skjult af vildtvoksende fyrretræer og høje, slanke graner, der spejler sig i Skibsted Fjord. Jo, der var Toby kommet til verden en dag i april, just som viberne rang den store, lyse vår ind, og de vilde svaner i fjorden sendte farvelbruset af deres skønne sange ind over egnen, som de elskede, før deres træk gik mod rugestederne mod nord«.

Og til sidst slutverset i
»Mennesker på min vej«:

*Boddum Bæk i slyng sig snor
drømmende mod Skibsted Fjord
signer andetrækkets susen
i min skønne fødestavn*

Jens Kirk ringede tre gange efter halm

Arne Aabenhus fortæller om sin tid som lærer i Skjoldborg og arbejdet med illegale blade

Til JUL I THY 2003 fortalte Arne Aabenhus om sine år i Thy under overskriften

»Præst og degn løb med sognets bedste piger«. Arne Aabenhus kom til Skjoldborg Skole i 1937 og blev i 1940 gift i Skjoldborg Kirke med Anna Gisselbæk fra Nygård i Nr. Skjoldborg. Sognepræsten i Skjoldborg-Kallerup, Henrik Oluf Laursen Holst, »bortførte« Kallerupdeggen, lærer Eriksens datter, Dagny. Besættelsestiden prægede dagligdagen i skolen og især de unge, for de blev i Thy som andre steder i landet udfordret af nazismen. I denne artikel fortæller Arne Aabenhus bl. a. om illegale blade og Jens Kirk, Thousgaard, der ringede tre gange for at købe halm. Arne Aabenhus blev i en undervisningstime taget af Gestapo og ført til arresten i Aalborg.

Under besættelsen følte jeg som formand for Det Unge Grænseværn i Thisted Amt, at det var min pligt at holde vore tillidsmænd rundt om i sognene a jour med den politiske situation. Derfor tegnede jeg abonnement på »Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning«, der var glimrende orienteret om danske og internationale forhold.

Men besættelsesmagten læste også aviser

og forbød importen! Så fik jeg kontakt med »Länsmännerlands Tidning« - et lille lokalt svensk blad, der også var godt orienteret og havde samarbejde med både danske og norske journalister. Det blad blev også forbudt, men det blev smuglet over Øresund i pakker, ophængt under jernbanevogne, og videresendt som brevpost.

De oplysninger, jeg fandt nyttige for tillidsmænd og andre, blev samlet i et lille blad »Vi klipper af den frie presse«. Det blev trykt på en såre primitiv Hektograf. Trykmaterialet kunne kun klare ca. 100 eksemplarer, så teksten måtte skrives om flere gange.

Duplikator under en ribsbusk

Men så en dag fandt min kone Anna og jeg en sværteduplikator under én af havens ribsbuske. Hvem havde stillet den der? Det ved vi stadig ikke, men vi tog den til os som vor egen, og hvor primitiv den end var, blev den en virkelig hjælp.

Gennem gymnastikken havde jeg lært den stoute bonde Jens Kirk, Thousgaard, at kende. En dag ringede han mig op, og efter indle-

dende snak foreslog han, at vi slog os sammen og købte halm til tyskerne i Hanstholm. Jeg afslog promte og undrede mig.

Dagen efter var han igen i røret om køb af halm, og efter lidt skænderi lagde jeg røret på. Men han ringede tredie gang, og jeg spurgte surt, om det igen var om det forbandede halm. Nej, kan du komme på Koldby Apotek kl. 16 i dag. Det drejer sig ikke om halm.

Spændt på, hvad der lå bag, cyklede jeg til Koldby. Der sad 10-12 mand rundt om et bord. Kun Jens Kirk kendte jeg. Ingen præsenterede sig. En mindre mand rejste sig. Først ved kapitulationen opdagede jeg, at det var Frode Jakobsen, der stammede fra Mors. Han fortalte om det illegale blad »Information«, der havde til opgave at orientere om den politiske udvikling og give stof til lokale illegale blade. Han nævnte i den forbindelse »Vi klipper af den frie presse«. Desuden bad han os hjælpe med at danne grupper, der skulle modtage våben, som engelske flyvere ville kaste ned.

Fem minutter før tolv

Vort lokale illegale blad fik navnet »Klokken er fem minutter før tolv« (i daglig tale »Fem minutter før tolv«). Det blev efterhånden trykt i 1500 eksemplarer - de fleste fordelt i Thisted Amt. Nogle gik til Sønderjylland, og i en periode, da jeg var »under jorden« på Djursland, kom også den landsdel »ind i varmen«.

Bladet blev suppleret med »studiekredse« over hele Thisted Amt. Mange af mine tillidsmænd inviterede deres medlemmer og andre pålidelige til »dagligstuemøder«, hvor jeg fortalte om »situationen«.

Den 29. august 1943 blev der indført spærretid. Man måtte ikke gå ud efter mørkets frembrud, men voksenundervisning måtte fortsætte! Jeg cyklede til Thisted og anmodede den tyske kommandant om at få et »ausweis«. Jeg begrundede det med, at jeg havde aftenhøjskole rundt om i amtet. Da han spurgte, hvad jeg underviste i, trak jeg to foredrag op af tasken. Det ene handlede om Grønland, det andet om hønseavl!

På Skjoldborg kirkes loft opbevarede Arne Aabenhus en duplikator, papir, blade og adresselister.

Mod forventning fik jeg et ausweis, og så cyklede jeg i nattens mulm og mørke med karbidlygte. Lyset måtte kun være synligt i en spalte, der var 1 cm bred.

Hentet af Gestapo

En dag hentede Gestapo mig midt i en undervisningstime. Jeg blev kørt til Aalborg Arrest, men vidste ikke, hvad jeg var taget for. Da jeg havde siddet i arresten i 4 uger, så jeg tilfældigvis den ene af de to Gestapofolk, der havde hentet mig. Jeg sagde til ham, at efter dansk lovgivning måtte jeg kun sidde 24 timer uden at komme i forhør, og nu havde jeg siddet i 28 døgn. »Sie sind retslos«, hvæsende han!

Et par dage efter kom jeg i forhør. Forhørslederen mente, at da jeg var lærer, kunne jeg klare forhøret på tysk, men jeg forlangte at få en tolk. Derved fik jeg bedre tid til at formulere svarene på deres spørgsmål.

Efter nogle indledende øvelser brølede forhørslederen: »Hvad er det, du gemmer i kirken?« Så vidste jeg, hvad jeg var taget for, og hvem der havde angivet mig. Nogle dage før var jeg blevet opsøgt af en mand, der kort tid før var flyttet til sognet. Han kom en formiddag med nogle fugleæg i sin kasket og spurgte, om jeg kunne sige, hvilken fugl der havde lagt disse æg. Det kunne jeg ikke, og så kom det:

»De får sikkert mange illegale blade. Jeg er interesseret, men jeg har ingen forbindelser. De er jo kirkesanger. Kunne De ikke tage nogle af dem med op i kirken og glemme dem i »Degnestolen«. Så kan jeg hente dem dér«.

Jeg svarede ham, at jeg intet havde med illegale blade at gøre!

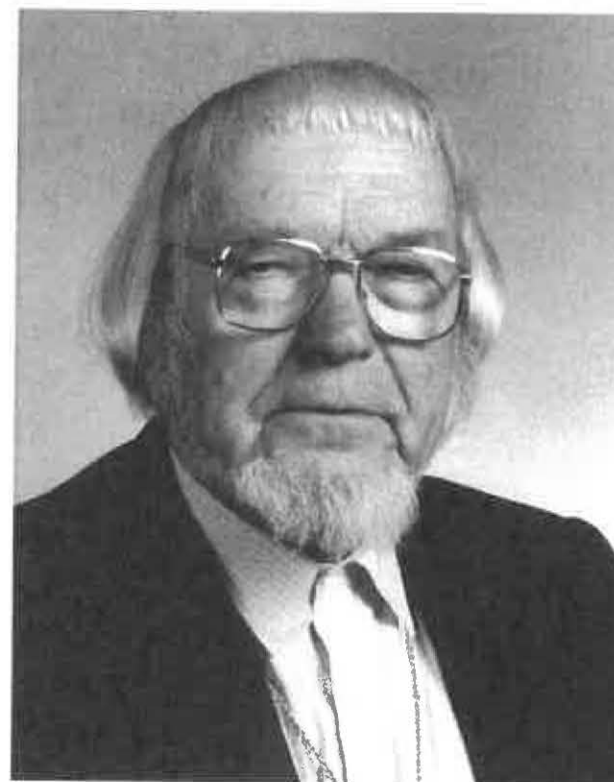
Hviskede til overlægen fra Brovst

Forhøret i arresten i Aalborg sluttede efter nogle trusler om tæv med, at én af de tilstedeværende fik ordre til at undersøge loftet i Skjoldborg Kirke. Jeg var så heldig, at i en celle over mig sad overlægen fra Brovst. Han havde fået at vide, at han ville blive løsladt, og spurgte, om der var noget, han kunne gøre

for mig. Jeg bad ham ringe til brugsuddeleren i Skjoldborg og bede ham om at gå op på kirkeloftet for at se, om håndværkerne havde fået hullet i taget tætnet og fjernet grejet.

Overlægen ringede som ønsket. Min gode ven, uddeleren, forstod og fjernede straks alt det grej, jeg havde på kirkeloftet: duplikator, papir, blade, adresselister m.v. Da jeg kom hjem som en fri mand, fik jeg at vide, at venner havde holdt øje med kirken. Tyskerne havde været der!

Da jeg efter nogle dage som fri mand stod og gravede i vor køkkenhave, så jeg den Gestapomand, der havde hentet mig, stå nogle få meter bag mig. Jeg fortsatte med at grave. Da jeg så, at jeg var alene, gik jeg ad en sti

Arne Aabenhus, født 18. oktober 1913. Lærereksamen Nr. Nissum 1935. Årsvikar og adenlærer ved Skjoldborg Skole 1937-46. Leder af Kordegn Koføeds »Træningsskolen« i Store Magleby for asociale unge 1946-49. Landssekretær for Dansk-Nordisk Ungdomsforbund 1949-52. Fra 1952 til 1973 overlærer, viceskoleinspektør ved Gråsten Skole. 1948-94 sekretariatsleder for Dansk Amatør Teater Samvirke og Teaterforlaget Drama. Bopæl i Gråsten: Solbakken 10.

bag kirkemuren direkte til uddeleren og sagde: Nu går jeg under jorden.

Ad omveje gik jeg hjem og tog afsked med Anna og børnene.

Jeg tog til sommerhuseggen på Nord-Djursland. Det bevirkede, at »Fem minutter før tolv« for en tid blev trykt hos naboen, min bror, der fik togføreren på den nu nedlagte Grenaa-Gerrild-Ryomgård Jernbane til at tage pakker med vort blad med i toget og fordele dem til stationer på banelinjen.

Gæstfri familie på Mors

Karl Sandal i Øster Jølby på Mors ordnede det sådan, at jeg kunne få en ny base på Mors, på Højgård i Solbjerg, hvor enken Maren Søndergaard boede med tre voksne sønner, der

alle var med i modstandskampen - og to tvillinger på 7 år. De var ivrige for at trække duplikatoren og pakkke »Fem minutter før tolv«.

Den dag i dag beundrer jeg den familie. En af sønnerne, Bent Søndergaard, der blev professor, nåede før sin alt for tidlige død at skrive historien om »Klokken er fem minutter før tolv«, der blev udgivet på Frihedsmuseets Venners Forlag i 1985.

Finansieringen af bladet var ikke et problem. Papiret fik vi næsten altid gratis hos boghandlerne i Thisted og Nykøbing Mors. Vore venner samlede penge ind til porto, og ved besættelsens ophør kom der så meget ind, at vi kunne slutte med at sende et væsentligt beløb til hjælp for de mange, der havde mistet forsørger eller førlighed i frihedskampen.

Jens Kirks legitimationskort, udstedt 28. oktober 1944 af sognerådsformand i Skinnerup, Kr. Skaarup, da Jens Kirk kom i Skinnerup Kommunes Vagtværn. Jens Kirk var født 10. marts 1904 i Hjørdemål, hvor hans far var lærer. Jens Kirk døde 14. juni 1989. Billedet er fra bogen »Hanegal over lyse sind«, som i 1985 blev udgivet af Forlaget i Haarby.

Fejede gade ved en berømt Thistedbos fødested

Af forfatteren Søren Sørensen, Ellekrogen 28, 2950 Vedbæk

Den moderne geografi er som videnskab udviklet af en dansk digter mens han var flygtning i Paris. Malthe Conrad Bruun hed han. I alle de år jeg gik og fejede gade ved Krabbes Konditori i Storegade, havde jeg udsigt til plaketten på muren med hans navn på og årstal. Jeg fejede på en måde hans navn op og glemte det aldrig - i modsætning til de fleste andre hos hvem han ikke bare er gået i Glemmebogen, han er sunket i et med papiret i den. Skulle nogen mindes at der engang var en der hed sådan, så er det nok snarest fordi de ved at Danmarks udenrigsminister engang har skrevet en bog på næsten tusind sider om ham.

Han er altså værd at hale frem af den der bog, måske mere for den betydning han har haft for geografien, end for hvad han digtede. Det er da forresten lidt pudsig at de to store personligheder der er født med så få meters og 72 års afstand, Malthe Conrad Bruun altså, i 1775, og J. P. Jacobsen i 1847, begge to både er digtere og fremragende videnskabsmænd, endda naturvidenskabsmænd.

Også på Bruuns tid var der flygtninge, og han var bare en af mange. Særligt mødte de i stort tal op i revolutionens Frankrig; der var der blevet plads da så mange adelige havde måttet flygte for at redde livet i Tyskland eller England. For hans vedkommende var der god mening i at det netop var Paris han flygtede til. Han var nemlig meget optaget af franske ideer. I 1789 lavede franskmændene revolution, afsatte kongen, og indførte helt nye måder at styre landet på. Det greb Malthe Conrad Bruun, han var begejstret for ideen om menneskelige rettigheder og syntes som de franske at alle mennesker burde være lige for loven. Således skrev han i sit blad: »Når lovene er uretfærdige, urimelige, uforståelige, så har folket ret til at være misfornøjet med dem«.

Det fik ham til at støtte tømrerne i København, da de gik i strejke i 1794. Det år var store dele af byen brændt ned til grunden, og bl. a. var det gået hårdt ud over Christiansborg slot. Det hele skulle bygges op igen, og der var derfor hårdt brug for både murere og tømrere. Men tømrerne var ikke tilfredse med den løn de kunne få. De forlangte at få så

meget at de og deres familier kunne leve for det. To af dem kom i fængsel for at forlange betaling for deres arbejde, og det fik de andre til at nedlægge arbejdet som protest. Så blev soldater sat ind for at tvinge dem. Det vakte opsigt i København. Og det fik Malthe Conrad Bruun til at skrive et blad. Han vidste at det var nødvendigt at oplyse folk. Bl. a. skrev han i bladet: det er forkert at nogle lever i alt for umådelig pragt og ødselshed, mens andre må sulte og tørste. Det må og skal forbedres. Det syntes politimesteren ikke, og kronprinsen slet ikke. Det var ham der styrede landet, fordi hans far, kongen, var syg. Han forbød bladet, og bogtrykkeren fik en bøde.

Så måtte Bruun skrive noget andet. Det gjorde han, og hver gang blev han stillet for en dommer. I 1796 udgav han så en hidsig bog, vendt mod adelsmændene. Det var selvfølgelig forbudt, men måske var det værste at bogen var morsom. Magthaverne blev gjort til grin, og han måtte flygte. I første omgang sejlede han over til Hven, og der blev han i halvandet år. Her skrev han digte, læste meget -

og fik somme tider besøg af sine venner fra København. Hans venner udgav også blade, og der kunne han så få lov til at skrive. Siden rejste han fra Hven til Lund, og her fik han stilling hos en professor på universitetet.

Et af hans digte handlede om udenrigsministeren, Bernstorff. Han var en af Danmarks største politikere, nu døde han, og Malthe Conrad Bruun skrev et fint mindedigt. Det gjorde at myndighederne gav ham lov til at komme hjem. Men så kom han igen til at skrive en lille bog, som gjorde politimesteren vred. Og igen måtte han låne en båd og sejle til Hven for at undgå at komme i fængsel. Nu ville det svenske politi heller ikke finde sig i ham og udviste ham. I Danmark måtte han ikke være, så han blev flygtning i Paris.

Der blev han med tiden en stor mand, skrev både bøger og artikler på fransk. Nu er der ingen der husker et eneste af Bruuns digte, men det han skrev for 200 år siden, var farligt nok, så han måtte flygte - ligesom digtere den dag i dag må flygte på grund af det, de skriver.

»Her fødtes Malthe Conrad Bruun 12. august 1775« står der på stenen i muren Storegade 4 A, hvor der i dag er blomsterforretning. Malthe Conrad Bruuns fader var amtsforvalter Adolph Christian Bruun, som senere overtog herregården Ulstrup i Hundborg Sogn. Malthe Conrad Bruun døde i Paris i 1826. Han blev begravet på kirkegården Montmartre, hvor også hans franske hustru, Eleonore Victoire Doyet, fandt sit sidste hvilested. Til Jul i Thy 1998 fortalte Billed-Bladets korrespondent i Paris gennem mange år, Kjeld B. Nilsson, om Malthe Conrad Bruun. Han gjorde opmærksom på, at navnene på gravstenen næsten ikke er til at tyde, og mange håber på, at et pengeinstitut i Thisted vil bekoste en restaurering. Foto og billedtekst ved Jørgen Miltersen

Hvad EDB også kan føre til

Af Jens Eg, Enghavevej 17, Thisted

I 1913 gik en ung sømand fra Thisted i land i Amerika. Hans navn var Erik Christian Marius Nielsen, født 1889 som søn af møbelsnedker Jens Christian Nielsen (1855-1924) og Karen Jensdatter (1861-1923). De boede i Vestergade, hvor der nu er kirkecenter.

Erik Christian Marius Nielsen slog sig ned i staten Louisana, hvor han giftede sig og stiftede familie. Engang sidste forår så jeg på IT-nettet, at Susan Nielsen Doiron, der bor i Lafayette, søgte forbindelse med en familie Nielsen i Thisted. Da jeg bad om nærmere oplysninger, viste det sig, at hun var oldebarn af møbelsnedker Nielsen i Thisted. Hendes farfar havde aflagt sit første og eneste besøg i Thisted i 1958 sammen med sin hustru.

Susans farfar havde skrevet en slags dagbog med oplysninger om, hvem han havde besøgt, bl. a. Arne Smith på Munkevej, havnefoged Viggo Andersen, tidligere havnefoged Thorvald Madsen og havnesmed Viggo Andersen. Flere af dem havde han gået i skole sammen med. Han besøgte også barber Behr, hvor han som ung havde hjulpet til

Slægtninge i Thisted lykkedes det mig ikke at finde frem til, men rejседagbogen fortalte om slægtninge andre steder i Danmark, bl. a. brandchef i Århus, Sloth Nielsen, der havde kørt Erik Nielsen og hans hustru til Rebild. De mødte endvidere slægtninge i det sydlige Jylland - de Fine Olivarius.

Desuden viste det sig, at en søsterdatter var blevet gift med en dommerfuldmægtig i Thisted, Jørgen Freksen. Søsteren var gift med advokat Terkildsen på Hundborgvej. Ved lidt søgen fandt jeg familien i Odense. Desuden

Jens Christian Nielsens snedkerværksted

fandt jeg frem til efterkommere af brandchefer i Århus. En søn har med Roskilde-Festivalen at gøre, og jeg fandt frem til to døtre de Fine Olivarius på henholdsvis Amager og Grønland.

Ved IT-søgning lykkedes det mig at finde frem til 8 adresser, som jeg sendte til USA og bad Susan Doiron søge videre. Ved søgning i det lokalhistoriske arkiv viste det sig, at oldefaderen havde to brødre, og jeg har fundet forbindelse til Yde-slægten og Svenske-slægten fra Hundborg. Susans tip3oldemor, Ane Jensdatter Svenske (1733-1815) havde en broder Oluf (Ole) Jensen Svenske, Hundborg, der et mit bindeled til én af Yde-slægtens grene

Min kontakt til Susan resulterede i, at hun ønskede at komme til Danmark for at besøge Thisted og slægtninge rundt om i landet. I slutningen af juni 2004 dukkede 6 personer fra Amerika op i Thisted. Jeg viste dem rundt til de forskellige steder, hvor familien havde boet, bl. a. i Vestergade og på Hundborgvej,

hvor familien Terkildsen boede, nu statsautoriseret ejendomsmægler Hugo Larsen. Vi besøgte endvidere oldeforældrenes gravsted fra 1924 på Vestre Kirkegård, og vi var også på Thisted Bryghus, hvor Susans farfar havde arbejdet, inden han udvandrede, og så fik jeg arrangeret modtagelse på Thisted Rådhus, hvor borgmester Erik Hove Olesen tog imod.

Efter besøget i Thisted var der et slægtsmøde på Sjælland, og det er Susans plan at komme tilbage til Thisted, bl. a. for at søge at komme i forbindelse med efterkommere af oldefaderens to brødre i Sønderhå, Mads Christian (født 1852) og Mathias (født 1853). Oldemoderen, Karen Jensdatters slægt fra Hurup kunne det måske også lykkes at finde.

Indtil videre kendes 5 generationer, bl. a. i Hurup, Vestervig, Søndbjerg, Ydby og Heltborg.

Yderligere oplysninger modtages gerne pr. brev til ovenstående adresse eller pr. e-mail til jens@worldonline.dk

Fra modtagelsen på Thisted Rådhus sidst i juni 2004 ses fra venstre Karen Freksen, Cindy Freksen, Susan Nielsen Doiron, Craig Casler, borgmester Erik Hove Olesen, Sonja Nielsen Landry, Thomas Nielsen, Karen Nielsen, Cindy Nielsen og artiklens forfatter Jens Eg. Foto: Leif Damsgaard Jensen.

fra det gamle album

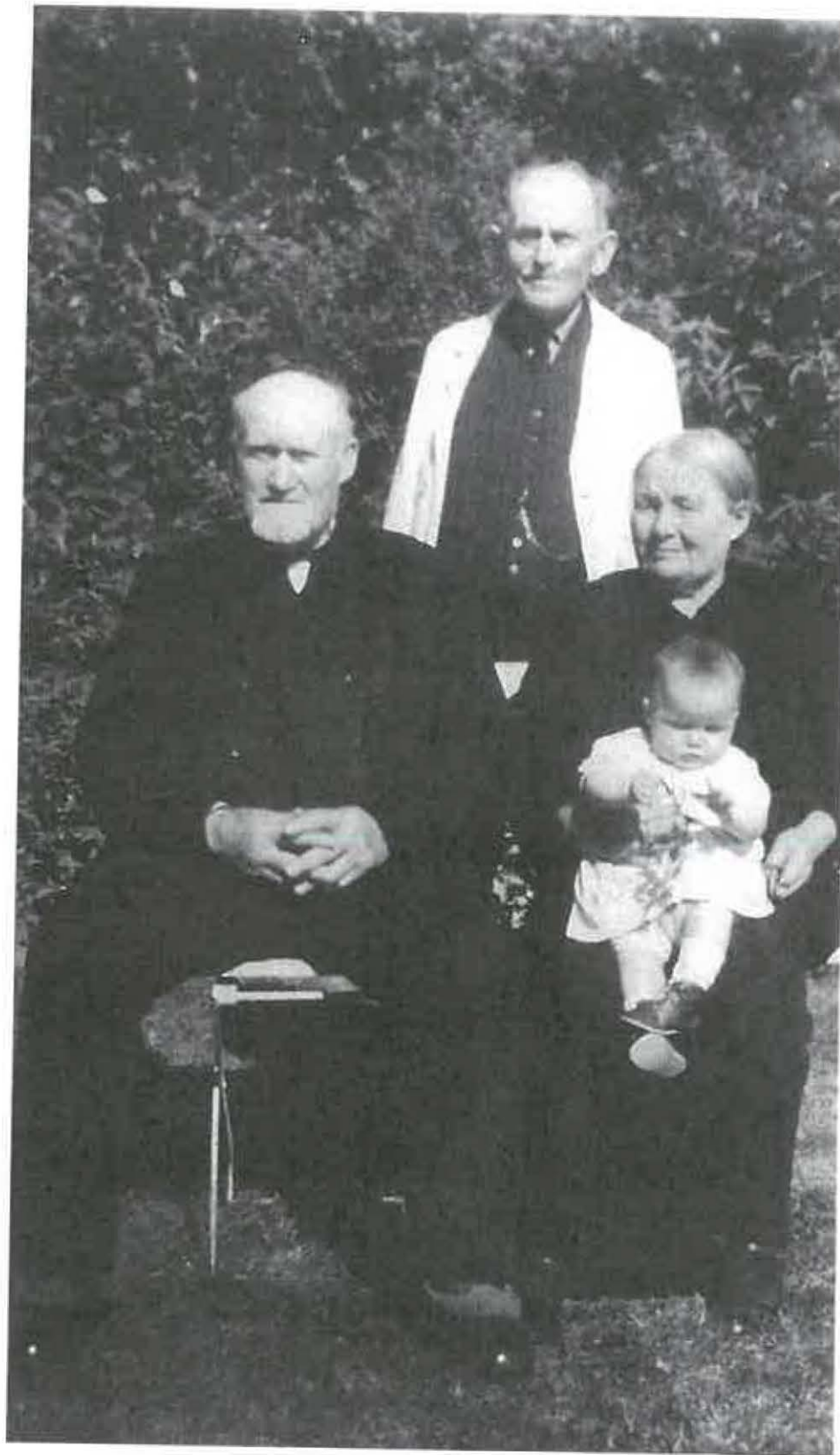

Mange thyboer rejste til Amerika. Nogle fik udlængslen tilfredsstillet ved at rejse til København, som det var tilfældet med disse to piger. De er fotograferet ca. 1930 foran én af de gamle kiosker i København. Til venstre Magda Kristensen fra Sperring. Billedet er fra Ebba Kurtz, Pilealle 16 i Frederikssund, og hun oplyser: Til højre står min mor, Johanne Agnete Midholm, der blev gift med Alfred Madsen og kom til at bo på Østerlund, Hundborgvej 86. Min mor var i et par år i huset hos lektorfamilien Balslev på Frederiksberg. Forinden havde hun været på Tommerup Højskole i sommeren 1928. Min mor blev ved med at holde kontakten vedlige med en datter fra hjemmet på Frederiksberg. Indtil omkring 1960 skrev de breve til hinanden og fortalte om livet i henholdsvis København og Thy.

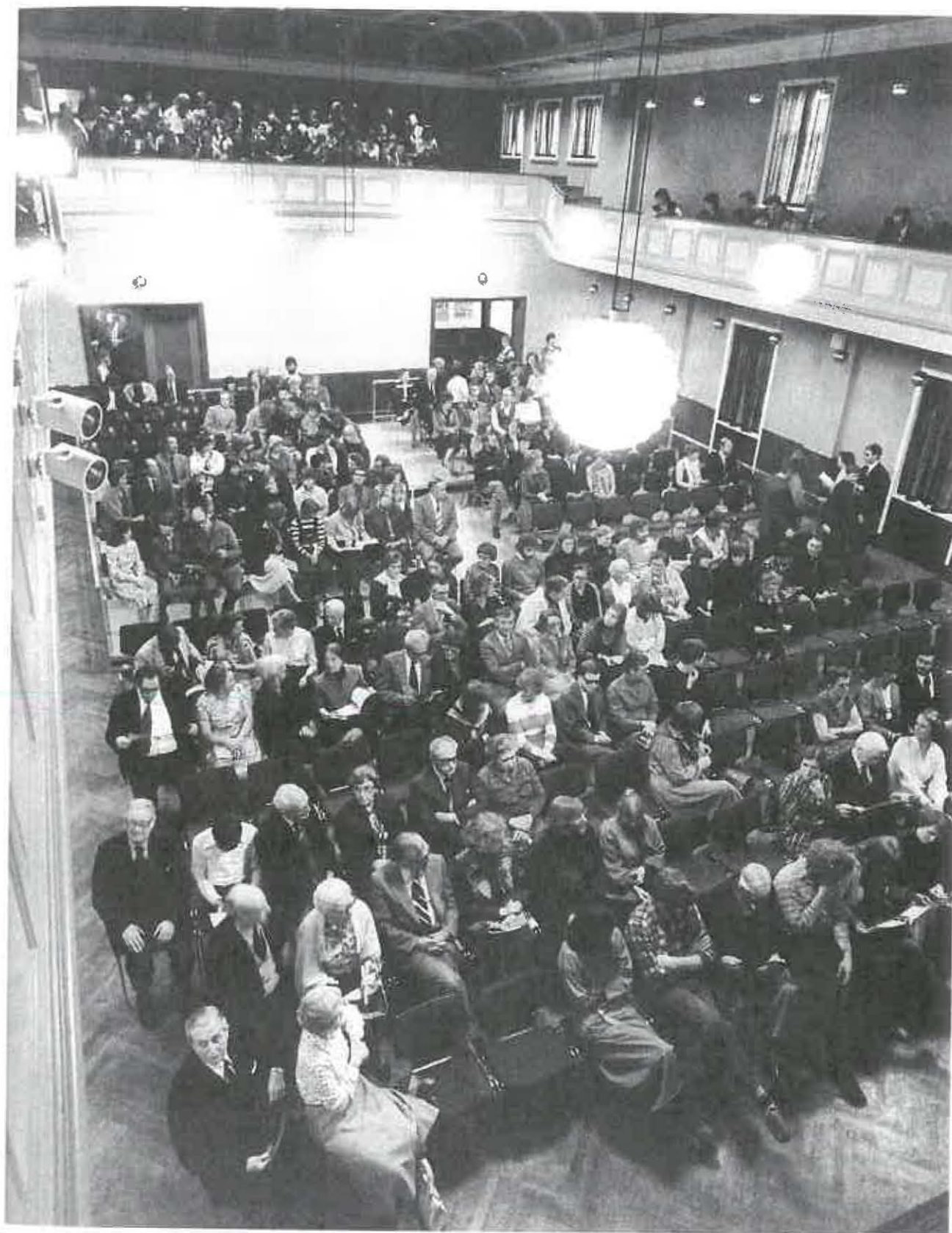
Sådan klædte Thybopiger sig i København omkring 1930. De syv piger på dette billede tjente i huset forskellige steder i hovedstaden, og i deres sparsomme fritid mødtes de i KFUK, Store Kannikestræde, for at drøfte fælles problemer - eller glædelige oplevelser. Ebba Kurtz fra Pilealle 16 i Frederikssund fortæller, at nr. 2 fra venstre er hendes mor, Johanne Agnete Midholm fra Hundborg. Nr. 4 er Magda Kristensen, født 17. november 1902. Sonja Floutrup Østervig oplyser: Magda var søster til min mor, Marie Floutrup, gift Østervig. Magda blev gift med A. P. Andersen og kom til at bo i hans barndomshjem »Karensminde« i Sperling. Kan læsere kende flere, så skriv til Ebba Kurtz eller til Redaktionen af Jul i Thy, Hansholmvej 185, Tved, 7700 Thisted.

Ebba Kurtz, Pilealle 16, 3600 Frederikssund, skriver: Dette billede er taget i 1945 i haven ved gården »Østerlund«, Vorupørvej 86 i Hundborg. Det siddende ægtepar er mine bedsteforældre, Mads Nikolaj Madsen (kaldet Udemark) og hustru Birthe Marie Madsen, født Pedersen fra Vangså. De boede på »Udemark«, Vorupørvej 268. Stående min morfar Christen Jensen Midholm, der var ejer af »Østerlund«, gift med Else Kathrine fra Nors. Min mormor døde i 1933, min morfar i 1948. Den lille pige er min kusine Rosa Marie Hulstrøm, datter af min faster Marie og onkel Albert Nielsen, som i mange år boede på en gård i Skårup ved Sjørring. Rosa Marie er gift med Per Hulstrøm, og de bor på Skårupvej 6. Min faster Marie var den yngste af de seks børn, mine bedsteforældre fik i Udemark. Min morfar overdrog »Østerlund« til min mor, Johanne Agnete Midholm, der var ældste datter og i 1942 blev gift med min far, Alfred Madsen, født i »Udemark«. Da mine forældre i 1979 flyttede til Hundborg, var det igen den ældste datter, der overtog gården, og jeg ejer den i dag sammen med min mand, Jørgen Kurtz, der er født i Berlin. Vi er to søskende. Min søster Kamma Eriksen er gift med landmand Knud O. Eriksen og bor på Balle-rumvej 277 i Kåstrup.

Thisted Håndværkerforening købte Hotel Aalborg i 1929 efter at have haft et lokale i Hotel Phønix. I 1933 blev ønsket om en tidssvarende teatersal med scene opfyldt. I de følgende år blev mange gode teaterstykker opført på den udmærkede scene. Musikforeningen indbød til mange koncerter i den store sal, for den har en fremragende akustik og er rost af mange musikere i årenes løb. I 1970 solgte Håndværkerforeningen Hotel Aalborg, og med nye ejere opstod der tvivl om fremtiden for scene og sale. Musikforeningens formand gennem mange år, Poul Boe, tog initiativ til at bevare Hotel Aalborg som et »Borgernes Hus«. Med støtte fra Thisted Kommune lykkedes det at overtage hotellet, som blev til en selvejende institution - i dag Thisted Musikteater. Efter en restaurering åbnede teaterbygningen lørdag den 19. april 1980 med Gentoftescenens opførelse af »Haren og Musvågen« med toner af Bellman og Jens Okking i top som den fordrukne Fredman. En bestyrelse med repræsentanter for kommunen og brugere står for driften. Bestyrelsens formand i en årrække, arkitekt Ib Lydholm, havde skrevet en prolog til indvielsen. Den daglige ledelse har Allan Christiansen, og Thomas Munk har været scenemester i mange år. Formand for bestyrelsen er i dag Niels Nymann. Ovenstående billede er fra 19. april 1980. Foto: Tage Jensen.

Fra indvielse af Thisted Musikteaters restaurerede sal i 1980. Landinspektør Poul Boe sidder forrest til venstre. Foto: Tage Jensen.

Henning Skov, H. C. Andersensvej 46, Viborg, skriver:

Min far, Niels Skov, var lærer ved Vestre Skole i Thisted i tidsrummet 1909-1938. Månedslønnen var 175 kroner til at begynde med. Han oprettede et børnesangkor på skolen, underviste i Aftenskolen og var medlem af menighedsrådet.

Min fars hu stod til musikken. Han fungerede som organist ved Tilsted Kirke i 25 år fra 1912 til 1937. Han blev ramt af en dengang uhelbredelig sygdom og døde på Thisted Sygehus 28. marts 1938 kun 49 år gammel.

Tilsted Kirke er en lille romansk kvaderstensbygning med blytag. Et våbenhus er tilføjet mod nord, og ved østgavlen er der murede klokkepiller. Det gamle orgel stod på et pulpitur. Under det var der en stor kul- og tørvekasse. Op til orglet gik først en to meter bred trappe, fra fjerde trin en smal og stejl trappe.

Kirken fik i 1923 et nyt orgel, bygget af Frobenius. Den 12-årige Anders Bisgaard, søn af kirkens graver, fik til opgave at sørge for luft fra blæsebælgen - en stor kasse med pedalordning til at træde på. En pind med mærker på bevægede sig op og ned, så han kunne se, hvor meget luft der var i bælgen.

For nogle år siden traf jeg Anders Bisgaard, der fortalte:

»Lærer Skov var en meget pertentlig mand, men meget flink. Da han efterhånden fandt det ubehageligt at sidde på orgelskamlen under præstens prædiken, anskaffede han for egen regning en armstol, og den står ved orglet den dag i dag«.

Så vidt Anders Bisgaard. Som regel cyklede min far fra vores bopæl i Skovgade ud til Tilsted Kirke, men i dårligt vejr kørte han med sognepræsten fra Thisted, som havde bil, og så kom jeg af og til med. Vi kørte ind hos lærer Yde, som boede tæt ved kirken.

En tid efter, at det nye orgel var

taget i brug, blev der afholdt en kirkekoncert med organist Georg Fjelrad. Han var organist i Thisted 1922-1927. Ved den lejlighed var min far nervøs for, om den unge Anders Bisgaard kunne træde bælgen tilfredsstillende, for som min far sagde: Organist Fjelrad bruger meget luft. Anders Bisgaard gav dog luft nok.

Min far fik undervisning af Georg Fjelrad, der gav følgende bedømmelse: »Organist Niels Skov er en meget dygtig og interesseret organist«.

Den stol, min far anskaffede, står endnu ved orglet i Tilsted Kirke som minde om min far og et bevis på godt og solidt håndværk.

Denne stol har stået ved orglet i Tilsted Kirke siden Niels Skov var organist 1912-1937. Foto 2004: Henning Skov.

Henning Skov fortæller:

Dette billede er taget på gårdspladsen ved Skovgade 8 - antagelig i begyndelsen af 1920'erne. Det er af mine forældre Cæcilie og Niels Skov med min søster Gerda i midten. En formiddag i skoleferien ringede det på vor dør. Min mor lukkede op. Uden for stod en mand med en kasket i hånden. Han sagde med dæmpet stemme: »Jeg er en rejsende håndværkssvend. Mon fru har en skilling at undvære?«. Så kom min far til. Da de to mænd så hinanden, brast de i latter, for »den rejsende« var en kollega af min far. De var dimitteret fra Ranum Seminarium i 1909. Jeg var ikke født dengang, men min mor har fortalt historien. Jeg har ikke navnet på læreren, men det billede, han tog ved Skovgade 8 for 95 år siden, er bevaret.

Min far var organist ved Tilsted Kirke 1912-1937

Dette billede af elever i Tingstrup Skoles 7. klasse 1960 er fra Johan Willadsen, Limfjordsvej 22, Thisted. Bageste række fra venstre Leif Olsen, Jan Andersen, Jens Martin Snæver Andersen, Hans Poulsen, Jens Juul Christensen, Johan Willadsen, Karl Henry Møller, Poul Hyldig. Midterste række: Elisebeth Skaalum, Gudrun Svoger, Elise Andersen, John Georg Jensen, Mogens Friberg, Poul Christensen, Jens Ole Jensen, lærer Dorthea Brolev. Forreste række fra venstre: Ellen Andersen, Kirsten Hove, Inge Marie Bang, Grethe Jørgensen, Hanne Bunk, Elin Skammelsen og Isa Larsen.

Karla Sejerskilde Nielsen, Havrevej 23, Thisted, skriver:

Jørgen Miltersen! Jeg sender hermed et billede af min svigerfar, malermester Otto Nielsen, Skovsted. Det er fra hans soldatertid. Det er ham, som sidder ned til venstre. De tre, som står op, er fra Østerild. Jeg har glemt navnene. Den anden, som sidder ned, er Holger Andersen, Nr. Kortegård i Skovsted, hvor jeg tjente i to år. Han var en utrolig dygtig landmand, og han var god ved os, der tjente der. Både han og hans kone Marie var så gode ved de tre karle og mig. Min svigerfar var et dejligt menneske og en dygtig håndværker. Skrædder Nielsen, Skovsted, skrev på et kort til hans 70 års fødselsdag. »Som håndværksmester af den gamle skole/ du hæved højt din stand/ på ét vi altid kunne stole/ dit arbejde holdt for tidens tand«. Han malede stolestaderne i Hillerslev Kirke i 1904, og de står lige så fint endnu 100 år efter. Arbejdet blev betalt med 400 kr. i alt til malermesteren, en malersvend (nabosønnen Jens Knudsen) og en lærling (Arthur Vestergaard, søn af Jens Vestergaard i Skovsted). Otto Nielsen var god til at »odde«. Jeg ved ikke, om det er stavet rigtigt, men sådan sagde han altid. Da krigen kom i 1914, kunne han ikke få malerverer. Så købte han jord og byggede til, så de havde køer og en hest. Han var helt utrolig energisk. Han sørgede for, at de fik et forsamlingshus, og han var i sognerådet.

Jeg ved ikke, om du kan læse min skrift. Jeg har desværre grøn stær, jeg er helt blind på det højre øje og er opereret fire gange på det venstre.

Tove Kusk Jeppesen, Brogårdsvej 26, Sjørring, har sendt dette billede af elever i »Bette skuel« i Snedsted 1949. Bageste række fra venstre: Poul Erik Pedersen, J. Kristian Jensen, Uggi Ringgaard, Kjeld Overgaard, Hugo Enevoldsen, Leo Malle, John Olsen, Hartvig Jensen, Jørgen Jeppesen, Jørgen Hedegaard. Næste række: Aase Møller, Judith Brunborg, Kirsten Andersen, Ruth Olsen, Anne Kirsten Cramon, Bente Christensen, Grethe Lauritsen, Inge Ovesen, Vera Nielsen, Jytte Johansen, Tove Nielsen. Næste række: Frk. Stensgaard, Doris Thomsen, Eva Bertelsen, Jens Kristian Enevoldsen, Erik Isaksen, Poul Erik Christensen, Flemming Rysgaard, Poul Søgaard, Anders Sinding Jensen, Thorkild Madsen. Næste række: Inger Jespersen, Lilly Jacobsen, Gurli Bojesen, Tove Kusk, Rosa Bengtson, Karen Margrethe Jensen, Anne Magrethe Ringgaard, Inger Larsen, Mette Larsen, Mona Pedersen, Manly Pedersen, Wenzel Malle. Forreste række: Ebba Thomsen, Bodil Sinding Jensen, Allan Malle, Birgit Rysgaard, Inger Jensen, Carlo Kobberø, Leif Thomsen, Inger Hansen og Birte Andersen. Tove Kusk Jeppesen følger til: Vi gik to år om eftermiddagen (1-2 klasse) og to år om formiddagen (3-4 klasse). Vores lærerinde hed Agnes Stensgaard.

Da jeg skulle skrive billedtekst, blev jeg fristet til at begynde således: »Dette billede af de to gamle er fra 1870«. Men det var helt forkert. Johannes Udmark, Vorupørvej 268 ved Førby Sø, var omgående i telefonen og belærte mig om, at det var unge mennesker på godt 22 år. Sådan gik de unge klædt i 1870, og så fortæller Johannes Udmark videre: De to unge er strandfoged Anders Josephsen og hans hustru Kristine Hansen. Hun var født 21. maj 1847, datter af strandfoged Hans Pedersen, som var søn af Peder Hansen, »Strandgården« i Vorupør, hvor der nu er campingplads. De stammede fra Vangså - Nystrup-Hansen familien. Strandgårdens strandlen hedder Vangså Søndre Strand. Vangså burde faktisk have tre strandfogeder. Det var en god stilling i gamle dage at være strandfoged, og derfor tog sønnen stillingen med til Vorupør. Anders Josephsen var født 31. december 1847 i Ålum (Aulum) i Vester Agger, som i dag ligger i havet, hvor høfderne er bygget. Faderen til Kristine, Hans Pedersen, hentede Anders Josephsen i Ålum. De gik »strandlangs« til Vorupør. Da Kristine ud af de små vinduer i Vorupør så dem komme, sagde hun:

»Ham vel a ét há«. Men de blev gift, sikkert i Jannerup Kirke, og fik 7-8 børn. En af døtrene var min bedstemor Anne Josefine Josephsen, født 23. juni 1874. Kristine og Anders Josephsen er begravet på den gamle kirkegård i Vor-

upør. To sønner, som begge hed Hans, døde før forældrene. Billedet ejes af Kirsten Petersen, Ølstykke, datter af købmand Anders Joseph Pedersen, Middelfart, der var dattersøn af Kristine og Anders Josephsen.

Elever i Stagsstrup Skole 1. til og med 7. klasse 1944: Bageste række fra venstre: Henry Morsing, Svend Egon Hansen, Verner Kristensen, Chresten Jensen, Hilda Morsing, Herman Nielsen, Svend Aage Madsen, Johannes Andersen, Gunner Bovbjerg og lærer Bangsgaard. 2. række: Lene Gramstrup, Astrid Poulsen, Dorthea Knakkegård, Karl Knakkegård, Sigrild Madsen, Ejner Hansen, Villy Carl, Jørgen Jørgensen, Jens Kristian Hummelshøj, Niels Kristian Hyldgård. 3. række: Metha Carl, Dagny Hummelshøj, Erna Poulsen, Gerda Andersen, Hans Åge Hummelshøj, Henry Poulsen, Egon Haagh, Inger Kristensen, Anna Olesen. 4. række: Jens Peter Vestergård, Marius Larsen, Robert Storgård, Gunner Madsen, Aksel Poulsen, Svend Carl, Robert Christensen, Henning Jørgensen. Forreste række: Jens Kristian Morsing, Elna Hummelshøj, Erna Hansen, Birgit Gramstrup, Katrine Munk, Frode Christensen, Knud Børge Haagh. Billedet er fra scenemester ved Thisted Musikteater, Thomas Munk, Solhøjvej 8, Thisted.

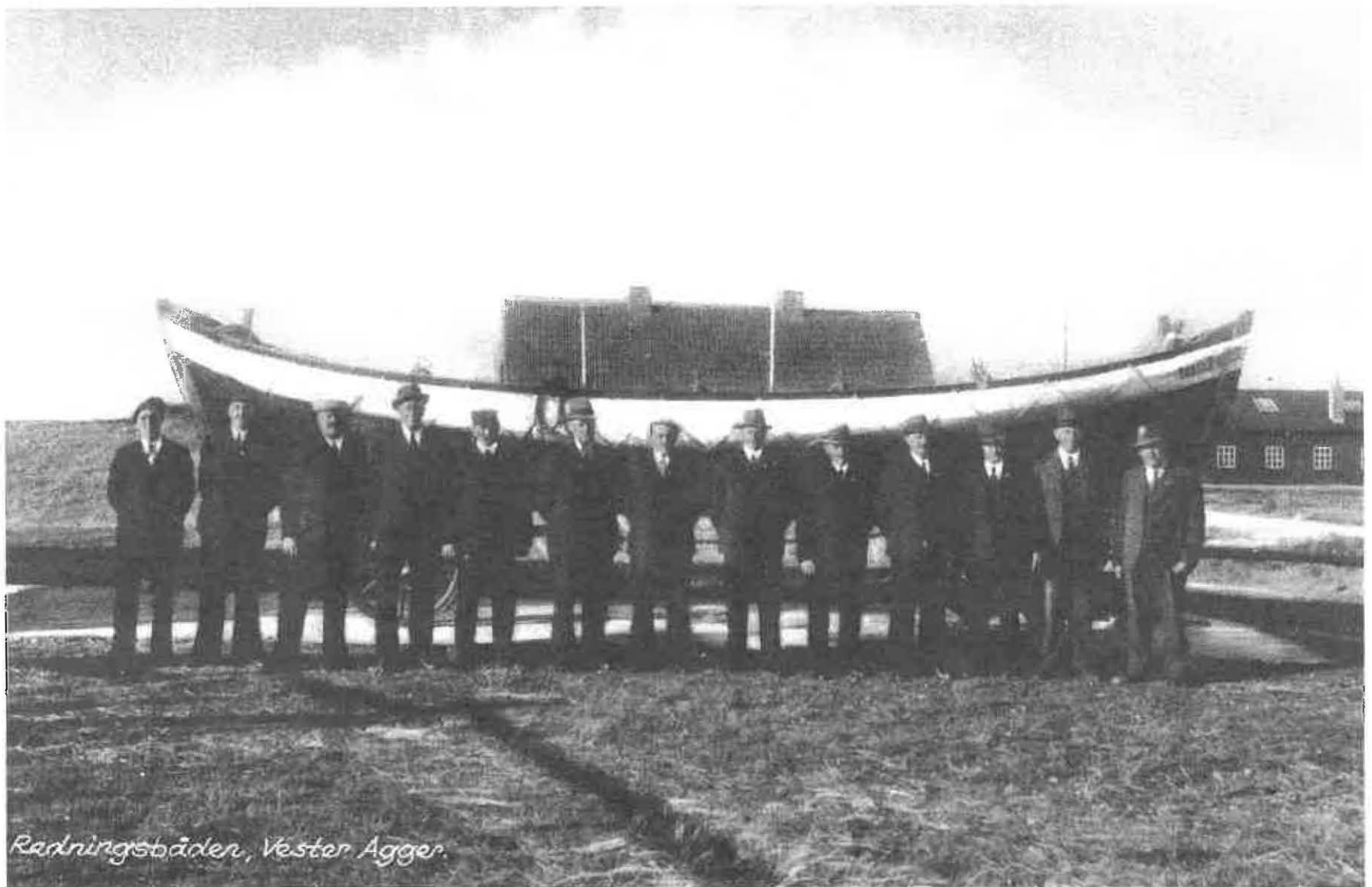

Egon Haagh, Hørstedvej 55, Snedsted, sendte til JUL I THY 2003 et billede af elever i Stagsstrup Skole 1948. Billedet blev placeret på side 38, men desværre med forkert billedtekst. Af uforklarlige grunde var det teksten til billedet side 38 i 2002, der var kommet med igen. Her bringes den rigtige tekst, og den når forhåbentlig godt igennem den digitale teknik. Forreste række fra venstre: Hans Erik Vestergaard, Egon Haagh, Svend Erik Hummelshøj, Henry Poulsen, Dagny Hummelshøj, Astrid Andersen, Inger Christensen, Edith Larsen, Katrine Morsing. 2. række: Inge Gramstrup, Anna Andersen, Gerda Hummelshøj, Anna Olsen, Gerda Toft, Ellen Hansen, Bjarne Storgaard, Hans Aage Hummelshøj, Egon Møll, Ole Olsen. 3. række: Jens Chr. Morsing, Vagn Mortensen, Evald Andersen, Henning Jørgensen, Marius Larsen, Henry Morsing, Gerda Andersen, Katrine Munk, Erna Hansen, Rigmor Mouritsen, Elna Hummelshøj. Bageste række: Aage Toftdahl, Gunnar Hyldgaard, Robert Storgaard, Birgit Gramstrup, Svend Egon Jensen, Svend Aage Madsen, Aksel Poulsen, lærer Bangsgaard, Jens Peter Vestergaard, Knud Børge Haagh og Svend Aage Jensen.

Hanne Vøhtz, Skejbyvej 417, 8240 Risskov, har sendt dette billede af elever i 2E på Thisted Borgerskole 1957. Klasselæreren var Kurt Bak Jensen, men han er desværre ikke med på billedet. Bageste række fra venstre: Hans Jørgen Kristiansen, Lars T. Andersen, Hans Jørgen Rasmussen (kaldet Lillejørgen), Jørgen Sloth, Niels Erik Thorgaard, Bertel B. Bertelsen, Hans Sørensen, Jørgen Reitzel, Poul Erik Jespersen, Lars Yde, Jørn Ravn Sørensen, Karl Jeppesen, Henning Schultz, Hans Christian Thorstensen, Johannes W. Nielsen. Forreste række fra venstre: Anne Marie Tange, Lilian Stærkjær, Ulla Wieeh, Kirsten A. Thomsen, Åse Thorhauge, Anne Elisabeth (kaldet Anne Lise) Thomsen, Lene Svoldgaard, Merry Thomsen, Nanna Sørensen, Bodil Sjølander, Jytte Sørensen, Grethe Wadmann, Tove Pedersen og Hanne Kirsten Vøhtz, som føjer til: Alle de søde småhoveder gik på Borgerskolen i Thisted. Nu har én af os tænkt, at vi skal mødes, godt nok 3. realklassen, men alligevel. Det kunne da blive sjovt. Med venlig hilsen fra Hanne (Kirsten) Vøhtz, Risskov. PS: Tak for Jul i Thy, der altid studeres med stor interesse. PPS: e-mailadr: hannevoehtz@laureal.dk

Redningsbåden, Vester Agger.

»Redningsbåden Vester Agger« er titlen på dette billede, der er indsendt af Nilda Markussen, Bjerget 11, Nors. Hun ved ikke mere, men forhåbentlig kan beboere i Agger eller andre steder ved Thykysten hjælpe med at finde ud af, hvornår billedet er taget, og det kan måske også lykkes at finde frem til, hvem personerne er. Oplysninger modtages gerne. Med venlig hilsen fra redaktionen af Jul i Thy, Jørgen Miltersen, Hanstholmvej 185, Tved, 7700 Thisted, tlf. 9798 1585

Min mormor arvede gammel skibsklokke fra fru Leonhard

Af Leif Møller, Kastaniavej 6, Saksild, 8300 Odder

I min have i Saksild hænger en gammel skibsklokke, som stammer fra det første danske dampskib »Caledonia«. Skibet sejlede fra 1819 til 1830 mellem København og Kiel. Klokkeren har hængt i Thisted i mange år hos mine forældre, Gudrun og Carl Ejnar Møller. Far havde firmaet Nicolaj Møller & Søn, Vestergade 60 i Thisted. Vi handlede med kolonial, spiritus, chokolade og tobak en gros. Min bedstefar, Nicolaj Møller, havde kolonial en gros forretning i Østergade. I hjørnebygningen med det lille tårn havde min far sit drengeværelse, skråt over for dengang Pasteur-Sørensens mejeri.

Mine søskende har bidraget til beskrivelsen af skibsklokkens historie. Min bror, Finn Nicolaj Møller, har det dejligste hotel i Caribien, Avila Beach Hotel. Min søster, Bente Hinrichsen har været gift med en nu afdød overlæge og bor i Portugal. Hun skrev til Jul i Thy om julen på hotellet hos sin bror, og i Jul i Thy 1999 var der en artikel om hotellet med billede af min bror og søster. Endvidere har

min moster i Svendborg, Vita Bech, bidraget til historien om skibsklokkeren, der stammer fra gården Store Diernæs mellem Sjørring og Vang.

I min barndom i 1940-50 hang klokken hos min mormor og morfar i haven i Svendborg og kaldte os ind, når vi skulle samles. Senere arvede mine forældre klokken. Den fik en fast plads i haven på Hundborgvej 29A og kaldte os ind. Nu hænger den i vor have her i Saksild ved Odder.

Min mormor fik klokken af datteren af familien Leonhard, som boede på Store Diernæs. Fru Leonhard og datteren Paula var i Thisted og havde ærinde i Præstegaarden, hvor min oldefar, Jacob Søren Hansen boede. Her mødtes min mormor Helene og Paula for første gang. Min mormor var et af de syv børn i Præstegaarden.

Senere, da den gamle fru Leonhard ikke kunne magte Store Diernæs mere, overtog Paula det meste af indboet. Paula blev gift med en diplomat ved navn Sheldon. De bo-

Leif Møller ved skibsklokkeren i sin have på Kastaniavej i Saksild.

de i udlandet det meste af tiden, bl. a. i Wien. Paula forærede en del af indboet fra Store Diernæs, herunder skibsklokkeren, til min mormor. Paulas morfar var skibsfører på det første danske dampskib »Caledonia«, og han kom i besiddelse af klokken, da skibet blev hugget op i 1841.

Det sidste, vi hørte til familien Leonhard/Sheldon, var at ægteparret fik en datter ved navn Stella. Den gamle fru Leonhard boede ikke noget fast sted i sine sidste år, men hos forskellige bekendte og tit på Afholdshotellet i Svendborg i 1920'erne, så hun kunne besøge min mormor.

Det ville glæde mig at høre, om nogen ved noget om slægten Leonhard fra 1920 frem til nu.

Leif Møller, Kastaniavej 6, Saksild, 8300 Odder.

Gamle elever fra Thisted Realskole blev fotograferet 5. juni 1982 af Tage Jensen. Billedet er fra Anna Møllers efterlode fotoalbum. Gamle venner har bidraget med at finde frem til, hvem personerne er. Bageste række fra venstre: Karl Ejner Nis Hansen, Gerda Nørgaard, Knud Hillers-Andersen, Werner Raaby, Käthe Maibom, Olaf Hedegaard, Thøger Eske Kristensen. 2. række: Knud Jensen, Øjvind Nielsen, Andreas Christensen, Elly Søndergaard, Grete Toft, Mette Sloth Odgaard, lærer Marius Jørgensen, Else Pedersen, Laura Jensen, Svend Aage Nielsen, Erik Selmer, Knud Jespersen. Forreste række: Siri Undén, Aase Bengtsson, Edna Kibsgaard, Nellie Nielsen, Anna Møller og Sigrud Andersen. Anna og Eigil Møller drev i en lang årrække Herremagasinet Monopol i Frederiksgade i Thisted - fra midten af 1930'erne sammen med Peter Jensen indtil hans død i 1959. To gamle medarbejdere blev taget med i firmaet i 1974. Eigil Møller døde i 1981. Efter Anna Møllers død i 1994 blev forretningen overtaget af Søren Skjødt.

Gamle elever fra Thisted Realskole samledes igen i 1987 og blev fotograferet af Tage Jensen 30. maj. Billedet er fra Anna Møllers efterladte billedsamling. Mette Langballe, Grønningen 33, Thisted, har med bistand fra gamle skolekammerater fundet frem til navnene. Siddende forrest fra venstre: Edna Kibsgaard og Karl Ejner Nis Hansen. Stående i midten: Øjvind Nielsen, Else Pedersen, Svend Aage Nielsen, Gerda Nørgaard, Laura Jensen, Siri Undén, Anna Møller, en ukendt, Sigrud Andersen, Knud Hillers-Andersen, Erik Selmer. Øverst: Mette Sloth Odgaard, Käthe Maibom og Grethe Toft.

Frisør i Thisted og Aalborg

Frisørmester Eberhard Lynge på Store Torv i Thisted fik i 1949 en ny lærling ved navn Bent Søndergaard. 55 år efter har han sendt nogle billeder fra sin tid i Thisted og skriver:

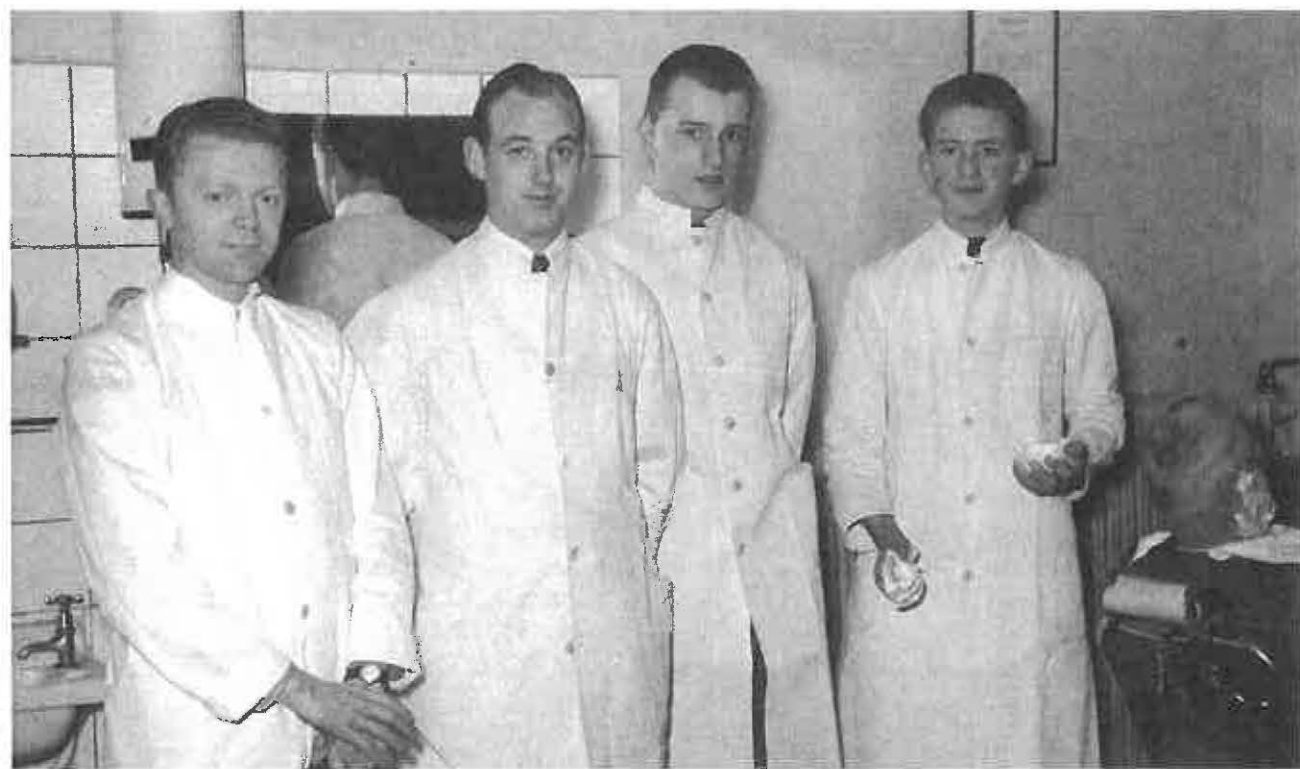
Jeg kom i frisørlære 1. oktober 1949 hos Eberhard Lynge, som havde salon, hvor Sparekassen Thy ligger i dag. Under salonen var der tobaksforretning, hvis indehaver hed frk. Snoer. En frisørlærlings løn var dengang: 1. år 5 kr. pr. uge, 2. år 10 kr., 3. år 14 kr., 4. år 18 kr. Dertil kom et dyrtidstillæg på 3 kr. pr. uge. I 1949 kostede en klipning 1 krone og 75 øre., en barbering 45 øre.

Jeg blev udlært 1. oktober 1954 og var derefter hos Lynge i et år som svend. Inden jeg rejste videre, skulle jeg have min garderobe i orden. Det havde elevlønnen ikke givet mulighed for, selv om jeg havde gratis kost og

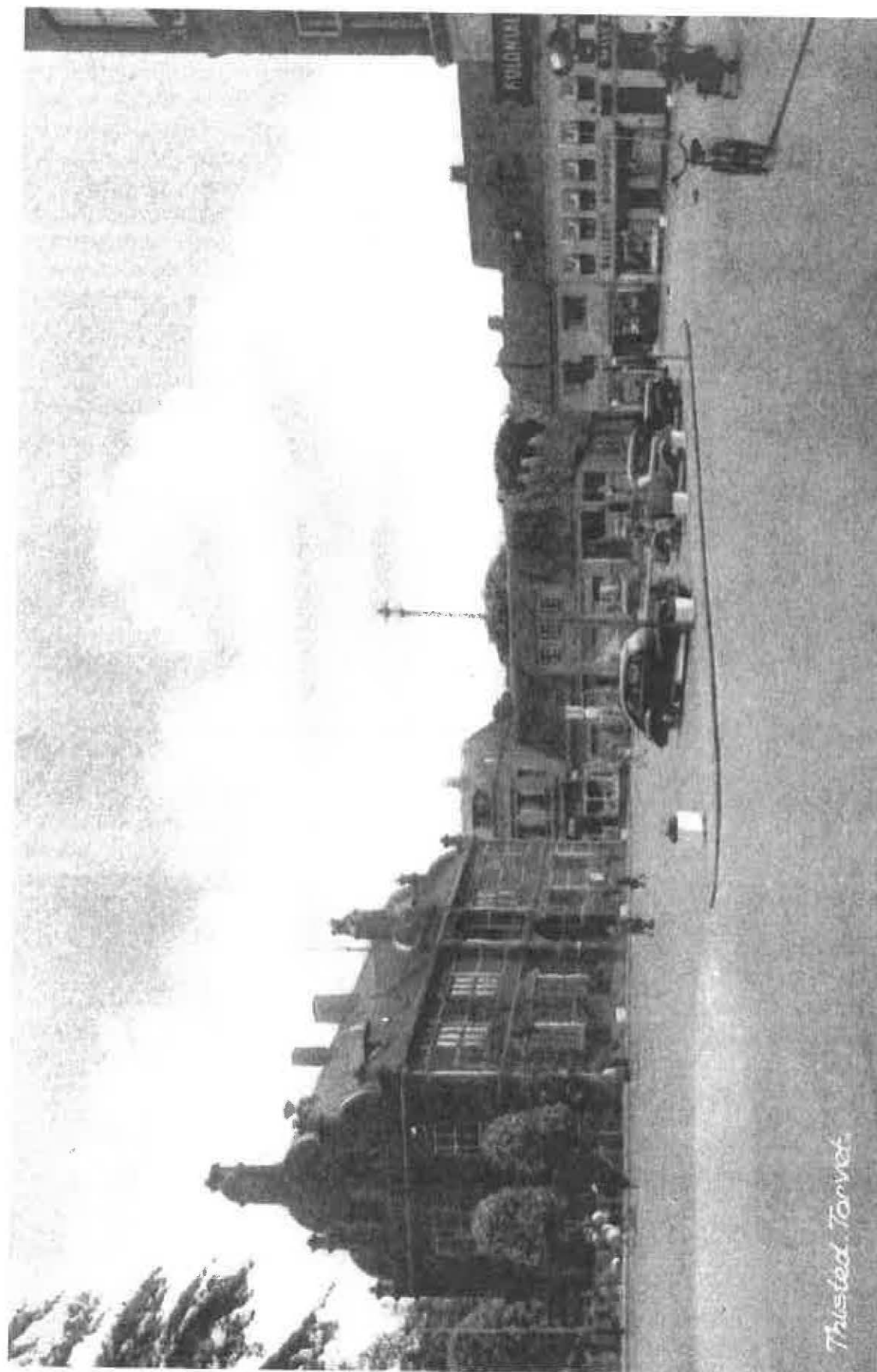
logi hos mine forældre, Christian og Erna Søndergaard-Larsen, Grønningen 5.

Jeg rejste i 1955 fra Thisted til Aalborg, hvor jeg var svend til 1967, da jeg købte en frisørsalon i Jens Bangsgade. I 1973 optog jeg min lillebror Knud Søndergaard som kompagnon. Knud var udlært som frisør i Thisted hos Svend Busted i Frederiksgade. Hans salon lå lige ved Torvehallen, som faderen, Otto Busted ejede. Knud rejste fra Thisted til Aalborg og var svend i 13 år, indtil han gik i kompagniskab med mig i forretningen i Jens Bangsgade.

I 30 år arbejdede Knud og jeg sammen og havde gode år med tre svende til hjælp. Men efterhånden begyndte alderen at gøre sig gældende, og vi solgte forretningen i september 2003. Efter at have været frisør i 55 år ser jeg frem til et mere afslappet liv som pensionist

Personalet i en frisørforretning skulle være klædt i hvide kitler, nyvasket og nystrøget hver mandag. Fra venstre mester Eberhardt Lynge, frisørsvend Svend Busted, lærling Bent Søndergaard, som var to år henne i sin elevtid, og længst til højre Jens Sørensen, som lige var kommet i lære. På billedet er han i gang med at sæbe ind til en barbering, som var det første, en lærling blev sat til. Kunden i stolen til højre er Eberhardt Lynges far, kreaturhandler Lars Lynge, kaldet Las.

Store Torv i Thisted omkring 1950. Frisørmester Eberhardt Lynge havde forretning, hvor Sparekassen Thy ligger i dag. Under salonen havde frk. Snoer tobaksforretning, og ved siden af lå isenkræmmer Agerholms forretning.

Dette billede er af Kristen Jensen Hansen og hans kone Martha, der i mange år boede i Skårup Skole vest for Sjørring. Kristen Jensen Hansen er nævnt på side 60 under omtalen af guvernørkandidaten i Californien. Carl Mehrs far, Ludvig Mehr, og Kristen Jensen Hansen gik 1923-24-25 på præsteskole i Des Moines i Iowa. Kristen Jensen Hansen var derefter i et år på præsteskolen i Chikago. Da Ludvig Mehr ønskede sig en kone, anbefalede Kristen Jensen Hansen sin søster Maria. Ludvig Mehr korresponderede med hende og rejste til Danmark for at træffe hende under et to ugers ophold. De blev gift i Marstal Kirke på Ærø i marts 1927. Kristen Jensen Hansen fandt sin kone, Martha Dorthea Christensen, i Minnesota, hvortil hendes danske forældre

Marthas forældre Sofie og Chresten Christensen. Martha var født i Iowa, men da hun var 6 år, flyttede familien til en farm i Minnesota.

var flyttet fra Iowa. De blev gift i den danske kirke i Minnesota den 13. september 1934. Maria og Ludvig Mehr rejste tilbage til Danmark i 1933. Ludvig Mehr blev to år efter sognepræst i Ræhr-Hansted-Vigsø. Martha og Kristen Jensen Hansen rejste til Danmark i 1935 og kom til at bo uden for Marstal, hvor hans to ugifte søstre havde et hus ved siden af familiens gård. Det lykkedes ikke for Kristen Jensen Hansen at få en stilling som præst, men han blev lærer og var først vikar fra 1939 ved Hinding Skole vest for Nors. Da denne skole blev nedlagt i 1940, blev Kristen Jensen Hansen lærervikar ved Ørndrup Skole på Mors, hvor han virkede i 7 år. I 1947 blev han lærer ved Skårup Skole, som lukkede i 1963. Han nåede at virke ved Sjørring Skole en kort tid, indtil han fyldte 70 den 2. januar 1964. For 20.000 kr. købte han Skårup Skole med tilhørende lærerbolig, der blev familiens hjem gennem mange år. Da det gik tilbage med helbredet, kom både Kristen Jensen Hansen og Martha i 1986 på Solgården i Hundborg. Han døde i 1987 i en alder af 93 år. Martha blev næsten lige så gammel. Hun døde i 1999 i en alder af 91 1/2 år. Martha og Kristen Jensen Hansen havde syv børn i alt. Sønnen Peter Frode Hansen, der er kirkesanger i Hundborg, købte i 1987 Skårup Skole af sin mor, og der bor han stadig i 2004.

Det ny album

Dette billede var i Jul i Thy 2003 side 47 med denne tekst:

Sonja Andersen, Søndre Ringgade 37, 8000 Århus C, skriver: Billedet er taget i lærerværelset på Realskolen på Plantagevej i Thisted 1932 eller 1933. Tilnavnene var fra elevernes side ikke ment som øgenavne, men snarere som kælenavne. Fra venstre ? Hansen (kaldet kandidaten, havde været præst, men var konverteret til katolicismen og blev lærer), Ragnhild Jørgensen, A. Hove Nielsen, Marius Jørgensen (gift med Ragnhild Jørgensen – de blev kaldt Marius og Sulla), Anna Borre (kaldet Aborre), A. C. Frederiksen (kaldet A.C.), Riis Olsen, Peter Skov (sang for til morgensang på gangen i stueetagen), J. Hansen (kaldet løjtnanten), overlærer Hundahl, Louise Marie Steensgaard (kaldet stenbidder), O. Frederiksen (kaldet O.F.)

Kandidaten var min farfar

Brev fra Ulla Truelsen, Tømrerparken 84, 4180 Sorø, 30. oktober 2003:

Kære Jørgen Miltersen. I går modtog jeg »Jul i Thy«, som jeg glæder mig meget til at nærlæse. Ved den hurtige bladren kom jeg om til side 47, hvor der er et billede fra lærerværelset på Plantagevej i Thisted 1932 eller 33.

Til min store fryd er min farfar med på billedet, helt til venstre, kaldet Kandidaten. Så jeg kan da løse mysteriet og fortælle, at han hed Niels til fornavn og var folkekirkepræst i Naur ved Holstebro omkring 1920. Hans navn står på »præstetavlen« i Naur Kirke. Meget morsomt fandt vi i vore arkivalier ved den store flytte-oprydning hans sidste prædiken i Naur Kirke, inden han flyttede til Thi-

sted og konverterede til katolicismen. De boede i det søde hus »Fjordblink« på Hundborgvej. Den håndskrevne prædiken ligger nu på museet i Holstebro i lokalhistorisk afdeling.

Jeg ved ikke, om du har fulgt med i historien om »den gale mand i Californien«, der opstillede som guvernørkandidat. Carl Mehr er faktisk min gamle klassekammeret. Jeg har været hans »presseagent« her i landet og formidlet alle historierne til diverse medier, også Thisted Dagblad. Nu er han tilbage i San Diego og sidder og håber, at deres hus ikke går op i flammer ved de voldsomme brande derovre. Fik mail fra ham i går, hvor de mener de undgår branden, men deres hus i Julian (vist sommerhus) mister de måske.

Mange venlige hilsener. Ulla Truelsen.

PS: Min far var læge Knud Westh. Han virkede i Thisted fra 1924 (eller 1925). Var skolelæge fra 1948 til sin død i 1954.

Huset brændte ikke

Da redaktionen af »Jul i Thy« 2004 skulle til at slutte, afsendtes en e-mail til Californien

med følgende forespørgsel til Carl Mehr: *Brændte huset i Julian?*

Svar indløb fra Carl & Marilyn Mehr 5. august 2004 kl. 19.44:

»Hi Jørgen! Tak for din e-mail. Du har min tilladelse til at skrive alle ting om mig. Min kone og jeg er just kommet tilbage fra Redvers, Saskatchewan i Canada, hvor vi var med til at fejre 100 års jubilæum 1904-2004. Jeg blev født i Redvers i 1933, da min far var præst ved Dannevirke Lutheran Church.

Vi bor i San Diego, og vi ejer et »mountain house« i Julian. Den store brand, som hele verden hørte om i 2003, kom meget tæt på vort hus i Julian. Branden blev stoppet ved vejen skråt over for os ved en heroisk indsats af brandmænd. Det var vi meget taknemlige for, selv om det kun er et feriehus, ikke vort »day home«. Mange mennesker mistede deres hjem nær San Diego«.

Denne korrespondance førte til, at vi sendte e-mails til hinanden, og det resulterede i en helt ny historie om Carl fra præstegården i Ræhr.

Fra elektrikerlærling i Thisted til millionær i Amerika

Et par dage efter, at Carl Mehr havde sendt en e-mail til mig på engelsk, ringede han mig op fra Californien, og vi snakkede sammen, som om vi havde kendt hinanden i mange år. Jeg vidste ikke ret meget om ham ud over, at han var født i Canada i 1933, var vokset op i præstegården i Ræhr og var guvernørkandidat i Californien 2003, så jeg bad ham om at fortælle lidt mere om sig selv:

- Efter skoletiden kom jeg i lære som elektriker hos Siwert & Korsfelt, der havde forretning ved Lilletorv i Thisted ved siden af Guldsmed Sørensen. Da jeg var 16 år, kom jeg med mine forældre på besøg i Amerika. Min far, Ludvig Mehr, fik amerikansk statsborgerskab, da han blev hjemsendt fra US Army efter 1. Verdenskrig. Jeg kunne vælge at få US citizenship i kraft af, at min far var amerikansk statsborger, da jeg blev født.

Udvandrede som 19-årig

Da jeg var 19 år, besluttede jeg i 1952 at udvandre til Amerika. Jeg kom til at gå på samme skole som min far i Des Moines. Efter et års forløb blev jeg i 1953 indkaldt til Hæren, og der var jeg i tre år. I 1956 fik jeg ansættelse i EDB-firmaet IBM. To år efter tog jeg fri, og på tre år gennemførte jeg en ingen-

iøruddannelse i Iowa. I 1961 vendte jeg tilbage til IBM. Jeg arbejdede i firmaet i fem år. Mens jeg var i firmaet, gik jeg på skole og fik en endnu højere teknisk uddannelse. I 1966 søgte jeg ind i et firma, der havde med skibe at gøre. Det var et firma med højt udviklet elektronik. Vi havde forbindelse med skibe jorden rundt.

Ved siden af mit arbejde begyndte jeg i 1970 at interessere mig for at bygge lejligheder. Det blev til 200 i alt. Det gav en god indtægt, men ikke nok, så jeg gav mig til at spille på børsen. Jeg vandt godt, men tabte også meget. Da jeg skulle gøre regnskabet op, var der dog adskillige millioner tilbage. I 1976 sluttede jeg i firmaet og begyndte at arbejde for mig selv.

En stærk tro på Gud

Efter telefonsamtalen sendte Carl Mehr mig en ny e-mail med yderligere oplysninger:

Min far, Ludvig Mehr, havde en stærk tro på Gud, og han tog afstand fra at bære våben. Han havde den stærke moral, at det er forkert at dræbe mennesker. Det var ikke et populært synspunkt i den amerikanske hær, og det var en lykke for ham, at han ikke blev sendt til slagmarken, men kom i lægekorpset, som tog

Da de boede i præstegården i Ræhr fejrede Maria og Ludvig Mehr 15. marts 1952 deres sølvbryllup. Stående fra venstre John, Hans og Carl. Fra Amerika var John og Hans kommet for at være med til forældrenes festdag. Carl udvandrede senere på året.

I dette hus på adressen 3533 Mercer Court i San Diego bor Marilyn og Carl Mehr.

Ansgar Carl Mehr var født i 1933 i Redvers i Canada. Hans far, Ludvig Mehr, var præst ved den Lutherske Kirke i Redvers. Carl voksede op i præstegården i Ræhr i Thy, hvor hans far var præst 1935-1956. Carl udvandrede til Amerika som 19-årig i 1952. Blev opstillet som kandidat til guvernørvalget i Californien 2003, men opnåede ikke at få så mange stemmer som skuespilleren Arnold Schwarzenegger. Marilyn May Juhl er født 1936 i Amerika, men hendes mor var fra Bornholm og i familie med de stenhuggere, der slog sig ned i Thisted i forrige århundrede. Marilyn's mor var Poula Sylvia Poulsen, hendes mormor Magdalene Marie Eriksen. Hendes oldemor, Augusta Marie Jensen, var søster til Carl Johan Edvard Jensen, der sammen med sin storebror Wilfres Sanderhoff Jensen oprettede stenhuggerfirmaet Brdr. Jensen i Thisted. Carl Jensen havde sønnerne Børge Sasser Jensen og Henning Wienberg Jensen, der blev billedhugger. Navnene stammer fra Carl Jensens og Augustas forældre, Sasser Jönsson og Ane Eldrea Viinberg. Disse oplysninger er givet af Børge Sasser Jensens søn, Poul Sasser Jensen, Grønlandsvej 12, Thisted. Hans søster Tove Duun Jensen er gift med borgmesteren i Hanstholm, Ejner Frøkjær, og de har besøgt Marilyn og Carl Mehr i San Diego.

Efter at Carl Mehr var blevet underrettet om disse oplysninger, føjede han til: Marilyn og jeg blev gift i Omaha, Nebraska, den 26. november 1955, så vi ser frem til at kunne fejre guldbrillup næste år. Marilyn's far, Chris Juhl, voksede op på en gård nær Kjelstrup Strand ved Haderslev. Han udvandrede til USA i 1923. Chris og Sylvia mødte hinanden i Omaha og blev gift i 1933. Nice write-up about how Marilyn's family has deep roots in Thy.

I juli 2003 var Hansthølm's borgmester, Ejner Frøkjær (til højre), og fru Tove (i midten) på besøg hos Carl og Marilyn (til venstre). Tove og Marilyn har fælles forfædre på Bornholm, som det fremgår af billedteksten på side 58.

sig af de sårede. Min far var i Frankrig i få måneder, indtil 1. Verdenskrig sluttede 11. november 1918. Han blev hjemsendt fra Camp Dodge i Iowa 15. juni 1919.

Min fars mål var at blive luthersk præst, og han kom på seminariet (præsteskolen) Grand View College i Des Moines i Iowa. Denne skole var grundlagt af danske pionerer. I juni 1925 blev min far ordineret som præst i Omaha i Nebraska ved Danish Evangelical Lutheran Church, og derefter blev han ansat som præst ved den danske menighed i Oak Hill og Exira i Iowa.

Fandt billeder i Des Moines

For få måneder siden, da jeg var på genvisit på Grand View College, gik jeg til arkivet for at checke min fars data. I årbøgerne fra 1923-24-25 er der billeder af min far og min onkel, Kristen Jensen Hansen. Denne onkel er meget vigtig for mit liv, idet han introducerede min mor for min far. Ja, jeg ville ikke have eksisteret, hvis ikke de havde mødt hinanden! Min far korresponderede med min mor, Maria Hansen, tog et trip til Danmark, og to uger senere blev de viet i Marstal Kirke på Ærø 15. marts 1927.

Min ældste bror, John, blev født i Iowa. Min bror Hans og jeg er født i Redvers, Saskatchewan i Canada, hvor min far blev ansat som præst. Jeg fik et godt kristent navn og blev døbt Ansgar Karl Mehr. Siden gik jeg over til at stave Carl med C. Tre måneder efter min fødsel den 14. juli 1933 rejste mine forældre, Maria og Ludvig Mehr, til Danmark. Ved et kaldsbrev, underskrevet på Marselisborg 19. juli 1935 af Kong Christian X, blev min far sognepæst for Ræhr-Hansted-Vigsø menigheder, og vi fik bopæl i præstegården i Ræhr. Min far var præst for de tre sogne til 1956.

Plenty of money

Men hvad så med mig?

Jeg ønskede »plenty of money«. Jeg tog en god uddannelse, som jeg arbejdede hårdt for. Jeg tjente til det hele selv. Ingen hjælp fra nogen. Arbejde lange, hårde dage, gå i skole og arbejde om natten. Danmark er et rigt land, som nu kan sende 600 dollars pr. måned til enhver, der går i skole - også til danskere, der går i skole i Amerika. I 1952 havde Danmark ingen penge at smide om sig med, men i dag kan man se, hvad indtægterne af olie-felterne har betydet.

Da Thisted Kirkes Drengemandskor i juli 2002 var på turné i Amerika, var koret inviteret på besøg hos Carl og Marilyn i San Diego. Til venstre Irene Søndergaard Christensen ved siden af sin mand, organist ved Thisted Kirke Preben Nørgaard Christensen, der er korets dirigent.

Det hårde arbejde lønnede sig, og jeg oplever gyldne dage. Jeg kan rejse, hvorhen jeg vil i verden, og jeg spiller stadig på børsen. Det er en stor tilfredsstillelse at have penge nok. Jeg husker tilbage til 1960, da jeg gik på college. Om søndagen passede jeg svin. Når de ventede på foder, hylede de allesammen, men jeg kunne tage hjem med 7 dollars for en dags hårdt arbejde. Jeg tror, at svinenes hyl er årsag til, at jeg har nedsat hørelse på mit højre øre!

Millionæren Carl Mehr

Udspurgt om sin økonomi i dag indrømmer Carl Mehr, at han nok er god for 15 millioner dollars. Det svarer i august 2004 til over 90 millioner danske kroner.

Da jeg nævnte dette beløb for Carls fætter i Skårup Skole, sagde Peter Frode Hansen:

Det slår ikke til. Da Carl sidste år inviterede familie fra Sjælland, Fyn og Thy til Vildsund Strand, blev hans formue anslået til 175 mio. danske kroner, og den er sikkert ikke blevet mindre siden.

Til det siger Carl: Nå, fætter Peter Frode tror jeg har flere penge... .Well, måske det nok

er nærmere 25 mio. dollars end 15. Men den 71-årige Carl Mehr føjer til:

- Penge er ikke alt! Penge kan gøre livet dejligt, men tiden kan ikke købes for penge. Pengene kommer i anden eller tredje række. Helbredet er altid det vigtigste, men det går tilbage med helbredet, og en dag vil vi alle forsvinde og blive historie. Jeg er taknemlig for de år, jeg boede i Danmark. Ungdommen var en skøn tid, og nu da tiden er ved at løbe ud, tænker jeg på B.S. Ingemanns pragtfulde salme fra 1850: »Dejlig er jorden«. Det er jo en julesalme, men jeg synes også, at det er en begravelsessalme. Ved tro på Gud kan man glæde sig til livet herefter.

Det skrev Carl Mehr i august 2004, og så sluttede præstesønnen fra Ræhr med at citere hele salmen fra en udgave, som han havde liggende i sit hjem i San Diego i Californien:

*Dejlig er jorden!
Prægtig er Guds Himmel!
Skøn er sjælenes pilgrimsgang!
Gennem de favre
riger på jorden
gå vi til Paradis med sang.*

Ægteparret Marilyn og Carl Mehr, San Diego, Californien.

Da Carl Mehr fyldte 70 den 14. juli 2003 inviterede han hele familien - børn, svigerbørn og børnebørn - på cruise fra Californien til Alaska. Billedet er taget ved en trappe på krydstogtskibet. Tre gifte døtre står i midten ved Marilyn. I øverste række fra venstre: David Baucum, Eric Mehr (ugift søn), Richard Baucum (svigersøn) 2. række: Carl Mehr, Scott Ferrell og Scott Rosenberger (svigersønner) 3. række: Marilyn og døtrene Anita Ferrell, Karen Baucum og Debbie Rosenberger 4. række: Lance Rosenberger, Kevin Baucum, Luke Rosenberger, Daniel Rosenberger og Travis Baucum 5. række: Taylor Ferrell og Adam Ferrell. Carl føjer til: Det er en glæde for os, at alle vore børn og deres familier har et godt helbred, gode hjem og skoler. En stor velsignelse. Ja, vi har meget at være taknemlige for.

Gensyn med rådhuset hvor han blev gift

Af Jørgen Miltersen

54 år efter vendte han tilbage til Thisted. Han blev 17. februar 1950 gift på rådhuset med slagteridirektørens datter. Rita og Mogens var de to navne, der blev indskrevet. I sommeren 2004 kom Mogens kørende fra Bruxelles for at gense rådhuset. Han var den første danske korrespondent ved de europæiske fællesskaber.

Mogens Bryde kom i 1946 til Thisted fra Viborg, hvor hans far var ansat på Viborg Stifts Folkeblad. Mogens begyndte på Thisted Amts Tidende 1. november. En uge efter gik han på biblioteket på Tingstrupvej, og det blev hans skæbne. Han mødte bibliotekaren Rita Izard Høyer, datter af direktøren på Koopmanns Slagteri, Ralph Høyer.

Mogens kom frem i verden. Fra Thisted Amts Tidende gik turen til Aalborg Stiftstidende og derfra i 1955 til Ritzaus Bureau i København. Han blev sendt ud i verden som korrespondent, og da Ritzau besluttede at placere en fast mand i Bruxelles, blev han i 1962 den første danske korrespondent i denne by med de mange europæiske institutioner.

I 1962 var det til at overse. Kun 6 lande var med i EF dengang. I 1973 nåede antallet af lande op på 9, da Storbritannien, Irland og Danmark kom med. Det sidste store spring skete i år. Nu er 25 lande med i fællesskabet. Til det siger den erfarne korrespondent, der i 30-40 år færdedes blandt politikere og embedsmænd i Bruxelles:

- Jeg tvivler på, at man kan styre så stort et foretagende med vidt forskellige interesser og vidt forskellige kulturer. Nogle er fattige, andre er meget fattige, og så er der nogle rige. Jeg forudser store problemer.

Mogens Bryde var korrespondent i Bruxelles indtil 1998, da han nærmede sig 70 års alderen. Jeg havde den glæde at træffe min gamle kollega, når jeg arrangerede ture for liberale i Thy til EF i Strasbourg og Bruxelles. Opgaverne var spændende, og Mogens forklarer under gensynet i Thisted i juli 2004:

- Det var et privilegium at være i Bruxelles. Jeg følte, at jeg havde en oplysningsmæssig funktion over for den danske befolkning, som ikke vidste så meget om EF. Mange er bange for en stor union, men der er ingen fare for ensretning. Danmark vil fortsat være Danmark, for det er min erfaring efter de mange år i Bruxelles, at de kulturelle forskelle bliver større.

Vi behøver bare at se på Belgien, der er splittet mellem fransktalende og nederlandsktalende. Det føles som to nationer, der er meget forskellige. Jeg tror ikke, at vi nogen sinde vil komme til at opleve en union som kan sammenlignes med Amerikas Forenede Stater.

Efter vielsen på Det Gamle Rådhus i Thisted fulgte slagteridirektørens Rita med sin mand til nye opgaver, sidst i Bruxelles. Hun

Mogens Bryde foran Det Gamle Rådhus i Thisted mandag den 26. juli 2004. I salen på 1. sal blev byrådsmøderne holdt, og der blev foretaget vielser, indtil det nuværende rådhus blev taget i brug i 1978. Thisted Amtsråd holdt møder i salen, indtil Thisted Amt kom under Viborg efter kommunalreformen i 1970. Foto: Peter Mørk.

gik først og fremmest op i at passe hjemmet og deres datter Jette, der kom til verden i 1952. Jette blev gift i Kaj Munks Vedersø Kirke. Venner fra Thy var inviteret med, og vi sad på en bænk bag ved Lise Munk.

Men i privatlivet var ikke alt lyst. Rita døde af kræft i 1981, da hun var 50 år gammel. Året efter blev Mogens gift med Lene fra København. Hun døde sidste år af kræft, da hun var 50, og Mogens lægger ikke skjul på, at han selv er ramt af sygdom og opereret for kræft.

Jettes ægteskab holdt ikke, men hun nåede at få to børn med sin første mand, en søn og en datter. Mogens glæder sig over at have Jet-

tes børn i sin nærhed. Sønnen er cand. jur. og diplomat. Datteren er netop blevet cand. oecon. og er parat til at gå igang med spændende opgaver.

Mogens Bryde er blevet boende i sit hus i Bruxelles. Det er nu over 40 år siden, han fik bopæl i denne europæiske by, men - Jeg savner Danmark, hvor jeg er født. Danmark kan jeg ikke rive løs fra mit hjerte - om jeg så har boet aldrig så længe i et fremmed land. Jeg har forsøgt at medvirke til at fremme forsoningen mellem de europæiske folk. Det vigtigste er at undgå en ny krig mellem europæiske folk.

50 år efter, at de var blevet konfirmeret, mødtes disse gamle konfirmander den 28. marts 2004 foran Snedsted Præstegård. Kristian Richard Møller, Månevænget 16 i Tilsted, har givet følgende oplysninger: Forrest fra venstre: Tove Aas Pedersen, Vera Rasmussen, Bente Pedersen, Grethe Østergaard og Aase Vestergaard. 2. række: Inger Nielsen, Anders Korsgaard, Eva Jensen, Grethe Kristensen, Irene Thousgaard og Dagny Pedersen. Bageste række: Manly Pedersen, Thorkild Madsen og Kristian Richard Møller.

Dette billede er fra Jes Colding, Solgården, Irisvej 2a, Ramløse, 3200 Helsingør. Det var i Thisted Dagblad i juni sidste år med denne tekst: Det er netop i disse dage 25 år siden, at 9. klasse årgang 1978 dimitterede som den første årgang 9. klasse under den nye folkeskolelov (efter realskolen). Desuden var 9. klasse fra 1978 den første årgang, som havde gået alle 9 år på Østre Skole siden 1. klasse i 1969, da Østre Skole var helt nybygget. Jubilæet blev fejret på Østre Skole den 31. maj, og grundet flere sygdomsbetingede afbud i sidste øjeblik var kun halvdelen af klassen og tre lærere til stede. Klassen havde alligevel en vidunderlig solbeskinnet dag med varme og glædelige gensyn, latter og livshistorier. Mange gode minder blev fremmanet under rundvisningen på Østre Skole ved inspektør Michael Bager. Fra venstre Karsten Toft, Peter Jakobsgaard (Jensen), Jes Colding (knælende), Michael Axelsen, Maj-Britt Løvstrøm (Christensen), Helle Hartmann, Ulla Bojesen, Ingrid Bunk, Gitte Christensen, Lise Lydholm, Anne Grethe Brændgaard og Antoinette Jensen. Jes Colding følger til: Vi ser nu frem til alle at mødes til 30 års jubilæet om fire år.

Realklassen fra Thisted Borgerskole årgang 1963 var samlet for at fejre 40 års jubilæum. I bageste række fra venstre: Ejvind Dalgård, Hans Jørgen Harkjær Møller, Niels Ole Ørgård, John Hansen og Flemming Kirk Bertelsen. Midterste række: Tommy Aas, Knud Rasmussen, Jørgen O. Kristensen, Thea Ørgård (Graversen), Lissy Overgård, Johanne Christensen (Højbak), Birte Staal, Kirsten Risvig (Jensen), Kaj Dommerby og lærer Poul Pedersen. Forreste række: Grethe Thobiassen, Bente Svalgård, Kirsten Roelsgård, Gerda Vangsgård, Ruth Hansen, Gitte Lund (Nystrup Hansen) og Lisbeth Barslev (Vestergård). Foto Klaus Madsen.

I 1978 havde 9A sidste skoledag på Borgerskolen i Thisted. I september sidste år samledes 15 elever og to lærere i skolegården for at markere jubilæet. Forrest fra venstre lærer Ellen Lykke, Flemming Kristensen, Jens Peter Jensen, Ingelise Koed (Lorentzen), Lotte Sjælland, Lene Stengaard (Vestergaard), Dorte Bisgaard Christensen, Anne Søndberg, Irene Vegeberg Thomsen og lærer Grethe Sørensen. Bageste række: Erik Amby Knudsen, Benny Dalgaard, Michael Søndergaard, Line He-Gjerløff og Lene Rokkjær (Pedersen). Ulla Mouritzen og Keld Nielsen deltog også i jubilæet, men var ikke nået frem, da billedet blev taget af Klaus Madsen.

Studenter årgang 1954 mødtes lørdag den 12. juni i år for at fejre 50 års jubilæum. Forrest fra venstre Lis Høyer, Bodil Frandsen (Smith), Anne Cecilie Overgaard (Monrad), Ruth Brix Hansen (Kjeldgaard), Ida Knudsen (Svenstrup), Jette Jacobsen, Hans Willumsen og lærer frk. Bech. I midten Viggo Christensen, Bodil Vermehren (Stæhr), Gudrun Leys (Poulsen), Risa Harder (Foged), Eigil Præstegaard, Kristian Brund og Jørgen Eklund. Bageste række: Jørgen Nissen, Finn Kurt Andersen, Kåre Andersen, Markil Gregersen, Erik Henningsen, Knud Nielsen og lærer Orla Pedersen. Foto: Peter Mørk.

Familien Hansen i Thisted

Familien Hansen var titlen på et radiospil, som var kendt af snart sagt enhver dansker i 1930-40. Museumspædagog Svend Sørensen har samlet oplysninger om familien Hansen i Thisted:

Da Thisted-Fjerritslev Jernbane skulle i gang i 1904, manglede driftsbestyrer Tarp lokomotivførere. Han spurgte sin bror, smedemester Tarp i Ribe til råds, og han anbefalede Frederik Hansen, der havde fået svendebrev som smed i Ribe, hvor han var født i 1882.

Da Familien Hansen kom til Thisted, bestod den af fem børn og deres forældre, Dorthea og Frederik Hansen. Familiens yngste, Olaf Hansen, blev født i 1919. De boede forskellige steder i Thisted, inden de i 1913 byggede det hus på Hundborgvej 30, hvor Olaf Hansen fortsat bor.

Frederik Hansen blev én af de førende inden for atletikken i Thisted, som blomstrede op, efter at Marius Jørgensen var kommet til byen i 1918. Frederik Hansen var særlig god til hammerkast og nåede at blive jysk mester. Frederik Hansen kom i 1919 på sygehuset med mavesår, men fortsatte i endnu nogle år med at dyrke atletik. Som 60-årig kunne han endnu svinge hammeren, og han døde først i 1961.

Sønnen Erik Hansen, født 1910, blev en vigtig del af det hold, der i 1930'erne skabte den anden stærke atletikperiode i Thisted. Han havde flere mesterskaber i håndgranatkast fra sin tid som værnepligtig ved artilleriet i København. Erik Hansen nåede at deltage på landsholdet i Hammerkast. Det var dog mest i femkamp, han gjorde sig gældende. Han var med til at sikre TIKs oprykning til mesterrækken, der udgjorde de seks bedste atletikhold i Jylland.

Erik Hansen blev elektriker og tog installatørexamen. 1. april 1945 begyndte han som selvstændig, og året efter kom Olaf med i firmaet Brødrene W. Hansen, der åbnede forretning i Vestergade 84. Olaf var kontoruddannet, og efter Erik Hansens død som 62-årig videreførte han firmaet sammen med en tidligere medarbejder, indtil han trak sig tilbage i 1984.

Svend Sørensen skriver, at Olaf Hansen med klædelig beskedenhed siger, at han ikke var nær så god på atletikbanen som faderen og broderen, men han deltog i AGF's ungdomstævne i 1934 eller 35 sammen med Peter Smith, Aage Hebsgaard, Steen Antonsen, Børge Christensen og Henry Johannesen. Flere af dem kom på sejerspodiet.

Olaf Hansen sluttede på atletikbanen, da han stiftede familie i 1945, men da 12-15 unge piger og drenge stod og manglede en atletiktræner, påtog han sig opgaven i tre somre, men føjer til:

»Der var total mangel på interesse fra bestyrelse og forældre. Derfor stoppede jeg. Var de dog bare kommet og kigget i fem eller ti minutter«.

Nogle piger forsøgte at fortsætte, men uden større held, og Olaf Hansen slutter:

»Jeg har på fornemmelsen, at jeg har været med til atletikkens begravelse i Thisted«.

Erik Hansen og Marius Jørgensen på Århus Stadion, hvor de blev nr. 1 og 2 i hammerkast ved holdkampen i den jyske mesterrække 1937. Billedet er med i bogen »Thy i bevægelse - Idrætsliv i 100 år«. Bogen udgives i november 2004 af Museet for Thy og Vester Hanherred i samarbejde med Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune. Forfatterne er Svend Sørensen, Flemming Skipper og Kr. J. Kristensen. Bogen er en omfattende beskrivelse af de mange idrætsgrene og det tilhørende foreningsliv gennem de sidste 100 år. Mange vil kunne finde sig selv på de mange gymnastik- og fodboldbilleder.

Tak til bidragerne!

Tak for billeder til endnu en årgang af JUL I THY. Særlig tak til Thisted Dagblads pressefotografer Klaus Madsen og Peter Mørk for tilladelse til at gengive billeder, der har været i Thisted Dagblad. Også tak til andre fotografer, der har gjort det muligt, at billeder fra Thy kan komme ud i den vide verden. Tak for billeder fra Færøerne og fra Amerika. Tak til Ulla Truelsen for brevet, der førte til kontakt med Carl Mehr i »Den nye Verden«.

Men billeder fra hele Thy, Thyholm og Vester Hanherred har fortsat stor interesse.

Med venlig hilsen Jørgen Miltersen

Thybo Biler

Thisted
Tlf. 96 17 23 88

Vestervig
Tlf. 97 94 13 88

www.thybo-biler.dk

Foto-magasinet. Storetorv 2. 7700 Thisted
Tlf. 97 92 12 88. www.thisted.photocare.dk

NJ EDB & KONTOR SERVICE

Niels Jensen
Servicekonsulent

Kastanievej 37, 7700 Thisted
Tlf. 97 92 22 55 . Mobil 20 42 22 22
njedb@mail.dk

Thisted Svane Apotek

Storegade 5 · 7700 Thisted

97 92 00 11

Telefax 97 92 11 88

e-mail: thisted@apotekeren.dk

www.thisted.apotekeren.dk

Et kvart århundrede med kvalitetsrejser
 Jensen Safaris er et rent danskejet safari kompagni - baseret i Sydafrikas hovedstad Pretoria siden 1980. Vi specialiserer i skræddersyede rejsearrangementer for Thyboere og andet godtfolk. Besøg vor informative hjemmeside www.jensensafaris.com og bestil vort gratis 25 års jubilæumskatalog.

P.O. Box 4769 - Pretoria 0001 - SOUTH AFRICA
 Telefon: 0027 12 460 60 37 - Fax: 0027 12 346 16 92 - Mobil: 0027 82 556 15 15/6
 E-mail: jensen@icon.co.za - Hjemmeside: www.jensensafaris.com

MØBLER A/S

- rigtig håndværk

Håndværkervej 3, Nors
 7700 Thisted

Telefon 96 18 41 00
 Telefax 96 18 92 00

Thisted Begravelsesforretning

Karen Marie og Ole Holst Dissing

Bisgårdsgade 6 . 7700 Thisted
 97 92 01 38

NORS AUTO A/S

v/ Poul Isaksen
 Hanstholmvej 137
 Nors, 7700 Thisted

97 98 18 55

Fax 97 98 10 44

Lager og reservedele 97 98 18 55

1-2-3 benzin

- Alt i køkkenudstyr
- El-artikler
- Gaver
- Stel - bestik - vinservice
- Elektroniske gavekort
- Gratis gaveguide
- Landsdækkende bytteservice
- Belysning

- så er du godt udstyret

Thisted - Storegade 7 - 7700 Thisted - 9792 0022

Mobil Center

ERHVERVS
 CENTER

Thisted
 Thorstedvej 80
 Tlf. 96 17 88 00

Herning
 Rønnebærvej 5
 Tlf. 97 21 54 33

*Vi dækker
 hele Thy*

THISTED POSTEN

THYHOLM AVIS

Hanstholm Posten

- så
 ved
 du
 det...

Thisted Dagblad

**ALT INDENFOR
BINDERI**
Kæmpeudvalg i årstidens blomster
Deres blomsterproblem
- vort speciale
Blomster sendes overalt

97 92 02 22
Privat 97 93 12 54
www.toves-blomster.dk

**TOVES
BLØMSTER**
Østerbakken 66, Thisted

- byens
spændende
... tøjbutik

Louise

Storegade 11, 7700 Thisted
Tlf. 97 92 02 11

**SUPER
BEST**

Iversensvej - Thisted
Tlf. 97 92 11 30
Slagterafd. 97 91 08 86

Alt til
ferie og fritid
finder I hos os...

**MØLLEGÅRDENS
CAMPING**

VILDSUND VEST • 7700 THISTED • TLF. 96 19 10 20

LD Auto

v/ Lars Dahl . Dragsbækvej 70 . 7700 Thisted
97 92 50 38
www.skoda-thisted.dk

**SKODA
AUTO**

Thisted Materialhandel
v/ Kaj Knudsgaard

matas vital shop beauty shop printer shop

Kaj Knudsgaard . Vestergade 16 . 7700 Thisted . Tlf. 97 92 00 52

MATERIALISTEN

LANDINSPEKTØRFIRMAET
Nellemann & Bjørnkjær
v. Erik Dam. Klaus Gjørups efft.

Frederiksgade 5
7700 Thisted
Tlf. 97 92 04 55
Fax 97 92 03 17
e-mail: thisted@nb.dk
www.nb.dk

Thisted Bank
Frederikstov
7700 Thisted

Vi er ikke lokalbank for ingenting

Bog&idé

Buchholtz
Vestergade 14
7700 Thisted
Telefon 97 92 03 99

www.bog-ide.dk

**Bornerups
kontor & datacenter a/s**

Østerbakken 71 · 7700 Thisted · Tlf. 97 92 00 33

**Hydro
Texaco**

ØSTBYEN
Østerbakken 64 . Telefon. 97 92 19 77

HAVNEN
Østerbakken 12 . Telefon 97 92 29 77

Fremtidens Valg

optimal rådgivning og service

brille-huset

Vestergade 7 . Thisted . Tlf. 97 92 04 37

Alle former for
reparationer
i tømmer- og snedkerarbejde
Alt i glarmesterarbejde.

**Thisted Glarmesterforretning
Sennels Tømmer- og Snedkerværksted**

v/Ejvind Nielsen
Nr. Allé, Thisted. Tlf. 97 98 53 49. Mobil tlf. 40 41 33 19

a.m.b.a.

Serviceure

Stedet hvor du handler
cykler og knallert
- håndbyggede cykler efter ønske

Østbyens Cykel- & Knallertcenter

v/ Mikael Visti Jørgensen
Østerbakken 62 B, 7700 Thisted, Tlf. 97 92 48 88

Vestergade 19 · Thisted

Telefon 97 92 28 33

NORDVESTJYSK HANDELSGYMNASIUM

Lerpyttervej 52 · 7700 Thisted
Limfjordsvej 95 · 7900 Nykøbing Mors
Telefon 99 19 19 19 · Fax 99 19 19 99
e-mail: novehs@novehs.dk

Havnesmeden

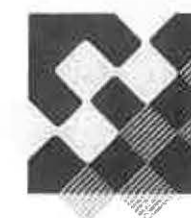
Smede- og maskinværksted

v/ Leif Andersen

Tlf. 97 92 17 15

fax 97 92 68 15

Privat tlf. 97 92 02 04

WADMANN

Trykkeri & Prepress

Forlag

Lokaltelefonbog

Wadmann Grafisk A/S
Fabriksvej 8 · 7700 Thisted
Tlf. 97 92 31 66 · Fax 97 91 00 80
wadmann@wadmann.dk
www.wadmann.dk

**Fuld
effekt**

Elektrikeren

J.K. ELECTRIC APS

Bjørnevej 8 · 7700 Thisted

97 92 50 66

Juul Sko

Vestergade 20 · Thisted · Tlf. 97 92 05 99

www.tops.dk

Du får altid en god steg hos

SLAGTEREN PÅ MØLLEVEJ

Charles Knudsen

Møllevej 61 - 7700 Thisted

Telefon 97 92 07 32

Kød & Idé
Gode idéer af godt kød

REVISIONSFIRMAET
bjørndal & nordentoft

torvegade 1 · 7700 thisted
tlf. 9792 5500 · fax 9792 0055

bådsgårdsvej 11 · 7730 hanstholm
tlf. 9796 2600 · fax 9796 2626

Kassekredit – 7,00 pct.*

Renten på et lån er ofte meget forskellig fra bank til bank og fra kunde til kunde. Det har vi gjort op med i Fordelsprogrammet, så jo mere du samler hos os, jo flere fordele får du. Ring til os, og find ud af, hvor meget du sparer ved at tilmelde dig Fordelsprogrammet.

Du kan også læse mere på

www.fordelskunde.dk

Toldbodgade 4-6
7700 Thisted
97 92 17 55

Nordea

BRDR. W. HANSEN

Vestergade 84 · 7700 Thisted

EL- OG KOMMUNIKATIONS LØSNINGER

- El-installation
- Data-installationer
- Antenne-anlæg
- Telefon-anlæg
- Tyverialarm
- Adgangskontrol
- Ventilation
- Belysninger
- Hvidevarer
- Personlig døgnservice

Jens Bjerre

Birthe Bjerre

Per Kristensen

Kom og gå på gave- og
idé-kik i Nordvestjyllands
store lampebutik...

Tel. 97 92 27 00

Fax 97 91 10 00

Belysnings- og hvidevarebutik

Tel. 96 17 20 40 · www.brdrwhansen.dk

Skinnerup

Tømmer & Snekker

Brdr. Sloth
Bødkervej 20
7700 Thisted

97 92 65 62

Fax.... 97 92 49 01

Ole.... 40 13 65 62

Per.... 20 13 65 62

HURUP BOGHANDEL

v/Lone Christiansen

Bredgade 120 - 7760 Hurup

Tlf. 9795 1042 - Fax 9795 2266

e-mail: lone@hurupboghandel.dk

Bøger - Kontor - Foto - Læder

Nybolig Thisted

v/ Ejnar K. Jeppesen og Jens Kjærsgaard
Statsaut. ejendomsmæglere og valuarer

Håndværker Torv 7, 7700 Thisted · Fax 97 92 30 91 · www.nybolig.dk

97 92 22 88

Nytorns Bageri

Nytorv 5 · 7700 Thisted
97 92 01 83

BEDSTED BOG- OG KONTORFORSYNING
Kontormøbler - Kantinemøbler

INCA

Ring og få et tilbud på 97 94 51 01

**JKE
DESIGN**

KøkkenBadGarderobe
TOMMERGAARDEN

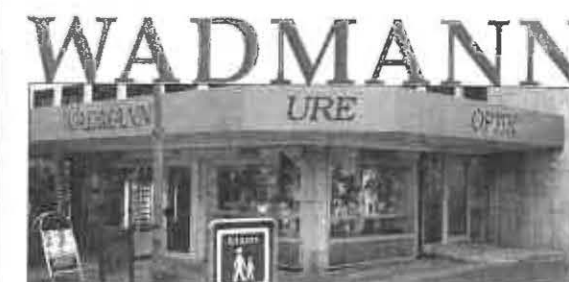
Silstrupvej 89 · 7700 Thisted · 96 19 52 00

Der er 150 tøjeksperter i Danmark
– i Thisted er det

Engelsk

THISTED - HANSTHOLM

Store Torv, Thisted. Tlf. 97 92 10 32
Centrum for ure, briller og kontaktlinser

Forsikringskabet

»THISTED AMT« g/s

Thyparken 16

Telefon 96 19 45 00

www.thisted-bibliotek.dk

**Chr Sørensens
Tømmerhandel as**

Tigervej 15 · 7700 Thisted Tlf. 97 92 33 11

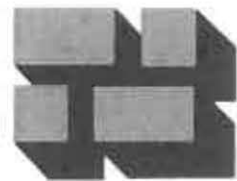
**RÅD
&
DÅD**
BYGGECENTER

FOTOGRAFEN

Thisted

Colour
Art
Photo

Bryllup - Portræt - Reklamefoto
Storegade 9 - 7700 Thisted - Tlf. 97 92 01 61

THY MESTERBYG ApS

Tømrer & Snedker

Ballerumvej 157 · Hillerslev · 7700 Thisted
Tlf. 97 98 15 99 · Fax 97 98 15 89

KK skilte
THISTED

Lad os vælge farver
sammen

TAPET FARVER GULV

farve BASEN

Jensen & Langballe

Østerbakken 9 A, 7700 Thisted, Tlf. 9792 3344

G
Garant
Inspiration til gulve

**Smed Tæpper
& Gardiner A/S**

Industrivej 61 · 7700 Thisted

97 92 13 88

www.garant.nu

expert

Thisted

Vestergade 21, 7700 Thisted, tlf. 97 92 18 42

REVIKON

Revisionskontoret
Registreret Revisionsinteressentskab
Jernbanegade 18 - 7700 Thisted
Telefon 97 92 08 99 - Fax 97 92 04 11

Nykredit

THISTED

Storegade 8
7700 Thisted

Tlf. 96 17 07 77

Super Brugsen

THISTED ARBEJDERFORENING

Store Torv · Tlf. 97 92 02 99

STIL KRAV. DET GØR VI

**Thisted
Y's Men's Club**

I Danmark findes ca. 130 klubber med i alt 3300 medlemmer.

Vi er en service organisation - og det indebærer at vi yder service/hjælp. Vi kan hjælpe på mange måder. Det er ikke altid et spørgsmål om penge. Det kan lige så godt være at vi yder et stykke manuelt arbejde. Men vi er også gode til at tjene penge - og dem får vi gennem mange forskellige pengerejsningsprojekter.

Penge indsamles for at kunne opfylde et af klubbens formål, nemlig at kunne yde støtte til kristent børne- og ungdomsarbejde primært gennem KFUM og KFUK. Der ydes også støtte til internationale projekter.

Danmark har gennem de sidste år støttet bl.a. KFUM's Sociale arbejde med Væresteder i 3 danske byer, Brødremenighedens Danske Mission med oprettelse af børneklubber, KFUM i Slovakiet og Tjekkiet med anskaffelse og indretning for børne- og ungdomsledere i samarbejde med European Alliance for KFUM. I samarbejde med Mission Øst har vi støttet renovering af 10 børnehjem i Armenien samt indkøbt varmt tøj og støvler til børnene inden vinter. Projekt "International Diakoni" rettet mod det tidligere Østeuropa - omfattende 5 mdr's træningsophold på Diakonhøjskolen i DK. Et hjælpecenter i Sofia i Bulgarien og et ungdomsprojekt i Kirkens Hus i København

SMID IKKE VÆK !!!

RING, hvis du har noget
"genbrugbart".

Thisted Y's Men's Club

Genbrugsbutikken
Lykkesvej 2

torsdag 15-18
lørdag 10-12

henter møbler, ting og sager

næsten ALT HAR INTERESSE.

Ring 97 91 00 33 - 97 92 26 90 - 97 92 25 40